

flatex DEGIRO BANK

Algemene Voorwaarden (AV) en Bijzondere Bepalingen van flatexDEGIRO Bank AG voor
Savedo GmbH

flatexDEGIRO Bank AG
Omniturm
Große Gallusstraße 16-18
60312 Frankfurt am Main
Telefoon: +49(0) 69 5060 419 10
Fax: +49(0) 69 5060 419 19
E-mail: kundeninfo@flatexdegiro.com
Internet: www.flatexdegiro.com

Versie: Februar 2019

Inhoudsopgave

Inleiding	2
I. Algemene Voorwaarden	4
II. Voorwaarden voor gemeenschappelijke Savedo-rekeningen (en-/of-rekeningen)	15
III. Bijzondere bepalingen voor Online en Mobile Banking	16
IV. Voorwaarden voor het betalingsverkeer	21
V. Voorwaarden voor betalingen volgens de SEPA-incassoprocedure	32

Inleiding

Algemene gegevens betreffende flatexDEGIRO Bank AG volgens *Telemediengesetz* [telemediawet] en e-commerce recht

Naam en adres van de bank

flatexDEGIRO Bank AG

Omniturm

Große Gallusstraße 16-18

60312 Frankfurt am Main

Telefoon: +49(0) 69 5060 419 10

Fax: +49(0) 69 5060 419 19

E-mail: kundeninfo@flatexdegiro.com

Internet: www.flatexdegiro.com

Wettelijke vertegenwoordigers van de bank

Raad van bestuur

Frank Niehage (voorzitter)

Muhamad Said Chahrour

Dr. Benon Janos

Jörn Engelmann

Steffen Jentsch

Raad van Commissarissen

Martin Korbmacher, voorzitter

Belangrijkste activiteiten van de bank

Doel van de onderneming is het uitvoeren van bancaire activiteiten van welke aard dan ook en van hiermee verband houdende activiteiten.

Kantooruren

Maandag – vrijdag, 8.00 – 18.00 uur

Aanvaardingstermijn

De aanvaardingstermijn vindt u in het actueel geldige overzicht van prijzen en diensten.

Bevoegde toezichhoudende autoriteit

Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht

Internet: www.bafin.de

Afdeling toezicht op banken en verzekeringen

Graurheindorfer Str. 108

53117 Bonn

Postfach 1308

53003 Bonn

Telefoon: +49 (0)228 4108 – 0

Fax: +49 (0)228 4108 – 1550

E-mail: poststelle@bafin.de

Afdeling toezicht op effecten/assetmanagement

Marie-Curie-Str. 24-28

60439 Frankfurt

Postfach 50 01 54

60391 Frankfurt

Telefoon: +49 (0)228 4108 – 0

Fax: +49 (0)228 4108 – 1550

E-mail: poststelle@bafin.de

Deutsche Bundesbank

Hauptverwaltung in Hessen

Laufende Aufsicht I

Taunusanlage 5

60329 Frankfurt am Main

Telefoon: +49 (0)69 2388 – 0

Fax: +49 (0)69 2388 - 1111

Inschrijving hoofdvestiging in het Handelsregister

Handelsregister des Amtsgerichts Frankfurt am Main

Heiligkreuzgasse 34

60313 Frankfurt

E-Mail: registergericht@ag-frankfurt.justiz.hessen.de

Registriernummer: HRB 105687

I. Inleiding

Btw-nummer

DE 246 786 363

Taal van de overeenkomst

De maatgevende taal voor deze overeenkomst en voor de communicatie met de cliënt gedurende de looptijd van de overeenkomst is Duits. Duidelijkheidshalve worden deze ten behoeve van de Klant (ook) in het Nederlands verstrekt. In geval van verschillen of geschillen is de Duitse versie leidend, te vinden onder

https://konto.biw-bank.de/formularcenter_bank/public/2400006.pdf.

Toepasbaar recht/bevoegde rechter

Volgens artikel 7, lid 1 van de “Algemene Voorwaarden” geldt ten aanzien van het aangaan van de overeenkomst en de gehele relatie tussen de cliënt en de bank het Duitse recht.

Het toepasbare recht en de bevoegde rechter bij binnen- en buitenlandse ondernemers en publiekrechtelijke cliënten zijn vastgelegd in artikel 7, lid 2 en 3 van de “Algemene Voorwaarden”.

Wettelijk depositogarantiestelsel

Voor de bank geldt het wettelijke depositogarantiestelsel van de besloten vennootschap naar Duits recht *Entschädigungseinrichtung deutscher Banken GmbH* (EdB). Nadere informatie vindt u in Hoofdstuk I, artikel 22 van deze Algemene Voorwaarden (AV), in de *Informationsbogen für Einleger* [informatiefolder voor cliënten] en op de website van de *Entschädigungseinrichtung deutscher Banken GmbH* onder www.edb-banken.de.

Gegevens van de bankrelatie

Bankcode: 01 308 00

BIC (SWIFT)-code: IWBDE33XXX

Informatie betreffende e-commerce-overeenkomst

Nadere informatie betreffende de e-commerce-overeenkomst kan worden opgevraagd op de website.

Blokking onlinetoegang

Voor blokkering van de onlinetoegang is in beginsel de desbetreffende contractpartner van de cliënt verantwoordelijk. Indien deze niet bereikbaar is, is de cliënt verplicht gebruik te maken van de mogelijkheid tot zelfblokkering volgens Hoofdstuk III, artikel 9 AV.

I. Algemene Voorwaarden

Basisregels voor de relatie tussen cliënt en bank

1. Werkingsfeer en wijzigingen van deze Algemene Voorwaarden en van de Bijzondere Bepalingen voor afzonderlijke relaties

(1) Werkingsfeer

Deze Algemene Voorwaarden zijn van toepassing op de gehele relatie tussen de cliënt en de binnenlandse vestigingen van flatexDEGIRO Bank AG (hierna “bank” genoemd). Bovendien gelden ten aanzien van afzonderlijke relaties (met name ten aanzien van effectentransacties, Online en Mobile Banking, het betalingsverkeer en deposito’s) bijzondere bepalingen die afwijkingen van of aanvullingen op deze Algemene Voorwaarden bevatten; deze worden bij het openen van een rekening of bij het geven van een opdracht met de cliënt overeengekomen. Indien de cliënt ook een relatie onderhoudt met buitenlandse vestigingen dient het pandrecht van de bank (Hoofdstuk I, artikel 15 van deze Algemene Voorwaarden) ook als zekerheid voor de vorderingen van deze buitenlandse vestigingen.

(2) Wijzigingen

Wijzigingen van deze Algemene Voorwaarden en van de Bijzondere Bepalingen worden de cliënt in beginsel slechts op elektronische wijze uiterlijk twee maanden voor het voorgestelde tijdstip van inwerkingtreding aangeboden. Indien de cliënt in het kader van de relatie met de bank een schriftelijke wijze van communiceren is overeengekomen, kunnen wijzigingen ook in tekstuele vorm worden aangeboden. In een dergelijk geval worden de verzendkosten conform het alsdan geldige overzicht van prijzen en diensten in rekening gebracht. De cliënt kan de wijzigingen voor het voorgestelde tijdstip van inwerkingtreding ervan aanvaarden of afwijzen. De cliënt wordt geacht zijn toestemming gegeven te hebben indien hij niet vóór het voorgestelde tijdstip van inwerkingtreding van de wijzigingen deze heeft afgewezen. Op deze bepaling zal de bank hem in haar aanbod met name wijzen. Indien de cliënt wijzigingen van voorwaarden betreffende betaaldiensten (bijvoorbeeld overschrijvingsvoorwaarden) worden aangeboden, kan hij de raamovereenkomst inzake betaaldiensten waarop de wijziging betrekking heeft, vóór het voorgestelde tijdstip van inwerkingtreding van de wijzigingen ook zonder inachtneming van een opzegtermijn en kosteloos opzeggen. Op dit recht tot opzegging zal de bank hem in haar aanbod met name wijzen.

2. Bankgeheim en informatieverstrekking door de bank

(1) Bankgeheim

De bank is verplicht tot geheimhouding van alle cliëntgerelateerde feiten en omstandigheden waarvan zij kennis neemt (bankgeheim). Informatie betreffende de cliënt mag slechts door de bank worden doorgegeven indien de wet dit voorschrijft of de cliënt hiervoor toestemming heeft gegeven of de bank bevoegd is informatie te verstrekken.

(2) Informatieverstrekking door de bank

Door de bank verstrekte informatie bevat algemeen geformuleerde constatering en opmerkingen betreffende de economische omstandigheden van de cliënt, diens kredietwaardigheid en solvabiliteit; concrete gegevens betreffende rekeningsaldi, spaartegoeden, depots of overige aan de bank toevertrouwde vermogensbestanddelen alsmede gegevens betreffende de hoogte van opgenomen leningen worden niet verstrekt.

(3) Voorwaarden voor de verstrekking van informatie door de bank

De bank is bevoegd informatie te verstrekken over rechtspersonen en in het Handelsregister ingeschreven ondernemers, voor zover het desbetreffende verzoek betrekking heeft op hun commerciële activiteiten. De bank verstrekt echter geen informatie indien de cliënt haar een anders luidende opdracht heeft gegeven. Informatie betreffende andere personen, met name particuliere cliënten en verenigingen, wordt slechts door de bank verstrekt indien deze uitdrukkelijk hun algemene of specifieke toestemming hebben gegeven. De bank verstrekt slechts informatie indien de aanvrager een gerechtvaardigd belang bij de gewenste informatie aannemelijk maakt en er geen reden bestaat ervan uit te gaan dat informatieverstrekking in strijd is met de te beschermen belangen van de cliënt.

(4) Ontvanger van door de bank verstrekte informatie

De bank verstrekt slechts informatie aan eigen cliënten en aan andere kredietinstellingen voor hun doelen of die van hun cliënten.

3. Aansprakelijkheid van de bank; medeschuld van de cliënt

(1) Algemeen

I. Algemene Voorwaarden

De bank is bij de nakoming van haar verplichtingen aansprakelijk voor schuld van haar medewerkers en van de personen die zij voor de nakoming van haar verplichtingen inschakelt. Voor zover de Bijzondere Bepalingen ten aanzien van afzonderlijke relaties of overige overeenkomsten iets afwijkends bevatten, prevaleert deze regeling. Indien de cliënt als gevolg van een toerekenbare gedraging (bijvoorbeeld niet-nakoming van de in Hoofdstuk I, artikel.12 van deze Algemene Voorwaarden of in de Bijzondere Bepalingen genoemde medewerkingsplichten) heeft bijgedragen tot het ontstaan van schade, wordt volgens de beginselen van medeschuld bepaald in welke mate bank en cliënt de schade voor hun rekeningnemen.

(2) Uitbestede opdrachten

Indien een opdracht op grond van de inhoud doorgaans wordt uitgevoerd doordat de bank een derde belast met de verdere uitvoering ervan, voert de bank de opdracht uit door deze in haar eigen naam uit te besteden aan de derde (uitbestede opdracht). Dit betreft bijvoorbeeld het opvragen van informatie bij andere kredietinstellingen of het bewaren en beheren van waardepapieren in het buitenland. In een dergelijk geval is de aansprakelijkheid van de bank beperkt tot de zorgvuldige selectie en instructie van de derde.

(3) Verstoring van de bedrijfsvoering

De bank is niet aansprakelijk voor schade als gevolg van overmacht, oproer, oorlogshandelingen en natuurrampen of als gevolg van overige niet aan haar te wijten gebeurtenissen (bijvoorbeeld staking, uitsluiting, verstoring van het verkeer, maatregelen van overheidswege).

De bank is niet aansprakelijk voor schade als gevolg van vertraging bij de uitvoering van een opdracht op grond van een onderbreking of storing in het telefoonnet, internet en andere communicatiesystemen van Deutsche Telekom AG of andere netwerkexploitanten tenzij dergelijke omstandigheden aan de bank toe te rekenen zijn. Een aansprakelijkheid op grond van dergelijke omstandigheden bestaat slechts voor zover de bank in verhouding tot andere oorzaken heeft medegewerkt aan het ontstaan van de schade. Om technische en/of operationele redenen zijn tijdelijke beperkingen en onderbrekingen van de systemen en/of leidingen mogelijk. flatexDEGIRO Bank AG is slechts aansprakelijk voor schade die te wijten is aan een dergelijke niet-beschikbaarheid voor zover zij schuld heeft aan de niet-beschikbaarheid.

(4) Beperking van de verantwoordelijkheid van de bank

De bank is niet aansprakelijk

- a) voor verliezen die de cliënt lijdt als gevolg van verkeerde bediening (met name in strijd met de regels van de bank) van zijn computer of andere toegangswegen voor gebruikmaking van diensten van de bank;
- b) voor verliezen als gevolg van niet-uitvoering van doorgegeven opdrachten van de cliënt op grond van een negatief saldo op de rekening van de cliënt of bij gebreke van toereikende koop- resp. verkoopopdrachten of om andere redenen.

Dit geldt dienovereenkomstig ten aanzien van de aansprakelijkheid van de bank voor haar organen en/of managers en medewerkers alsmede ten aanzien van haar overige hulppersonen. Dit geldt tevens ten aanzien van de persoonlijke aansprakelijkheid van genoemde personen.

(5) Garanties van de cliënt

- a) De cliënt garandeert de bank bij dezen dat hij op de hoogte is van de wettelijke bepalingen, de algemene voorwaarden en de gebruiken op de markten waarop de bank voor hem actief zal zijn. Bovendien garandeert de cliënt dat alle informatie, met name gegevens betreffende zijn vermogen, die de cliënt aan de bank verstrekt, juist en volledig is en dat hij geen informatie verzwijgt of achterhoudt, waardoor de aldus verstrekte informatie in welk opzicht dan ook onvolledig of onjuist wordt.
- b) De cliënt zal de bank onverwijld op de hoogte brengen van in de toekomst optredende ingrijpende wijzigingen in zijn vermogen.

4. Beperking van de verrekeningsbevoegdheid van cliënten die geen consument zijn

Een cliënt die geen consument is, kan vorderingen van de bank slechts verrekenen indien zijn vorderingen onbetwist of in kracht van gewijsde zijn vastgesteld. Deze beperking van de verrekeningsbevoegdheid is niet van toepassing op een vordering die een cliënt wil verrekenen indien de rechtsgrondslag van die vordering voortvloeit uit een lening of een financieringsregeling overeenkomstig §§ 513, 491 tot 512 BGB (het Duitse Burgerlijk Wetboek).

5. Beschikkingsbevoegdheid na het overlijden van de cliënt

Na het overlijden van de cliënt zal degene die zich tegenover de bank beroept op de

I. Algemene Voorwaarden

rechtsopvolging van de cliënt aan de bank op adequate wijze bewijs leveren van zijn erfrechtelijke gerechtigdheid. Indien de bank een afschrift of een gelegaliseerd afschrift van de laatste wil (testament, *Erbvertrag* [tweezijdig testament]) met bijbehorend notarieel proces-verbaal van afwikkeling van de nalatenschap wordt voorgelegd, mag de bank degene die aldaar als erfgenaam of executeur-testamentair wordt aangeduid als gerechtigde beschouwen, hem laten beschikken en met name onder kwijting diensten aan hem leveren. Dit geldt niet indien de bank weet dat de aldaar genoemde (bijvoorbeeld na aanvechting of wegens nietigheid van het testament) niet beschikkingsbevoegd is of indien haar dit als gevolg van nalatigheid niet bekend is geworden.

6. Verlenen van een volmacht voor een rekening/depot

(1) Indien de cliënt een derde een volmacht verleent om over zijn rekening te beschikken, is deze conform de formulieren van de bank hiertoe slechts gerechtigd indien het origineel van de door de cliënt ondertekende volmacht alsmede van het identiteitsbewijs of paspoort van de gevolmachtigde wordt overgelegd. Indien de cliënt een plaatsvervanger aanwijst, voert de bank de door deze gegeven opdrachten uit voor zover de cliënt de bank niet tijdig voorafgaand aan de uitvoering andere aanwijzingen geeft. De gevolmachtigde kan alle handelingen met betrekking tot de rekening van de cliënt verrichten waartoe de cliënt zelf gerechtigd is, kan echter niet de rekening/het depot opheffen of onder volmacht verlenen en/of overdragen aan een derde, tenzij de bank en de cliënt samen met de desbetreffende plaatsvervanger schriftelijk iets anders overeenkomen.

(2) De bank kan voor de cliënt conform aanwijzingen die door hem of een gevolmachtigde onder vermelding van het rekeningnummer en het wachtwoord van de cliënt worden gegeven, handelen zonder de echtheid van de aanwijzing of de bevoegdheid van de persoon die de aanwijzingen geeft, te verifiëren, voor zover de bank geen reden heeft te twijfelen aan de echtheid van de aanwijzingen of van de desbetreffende bevoegdheid. Indien de cliënt weet of vermoedt dat deze vertrouwelijke gegevens niet meer geheim zijn, is hij verplicht de bank onverwijld te informeren opdat het wachtwoord geblokkeerd kan worden. Zo niet, is de cliënt volledig aansprakelijk voor hieruit voortvloeiende schade.

(3) Voor het aangaan en uitvoeren van beurstermijn- en deviezertermijntransacties ten laste van de rekening/het depot is een separate volmacht (bijzondere volmacht) vereist.

7. Toepasbaar recht en bevoegde rechter

(1) Geldigheid Duits recht

Op de relatie tussen de cliënt en de bank is het Duitse recht van toepassing.

(2) Bevoegde rechter voor buitenlandse cliënten

De forumkeuze geldt tevens ten aanzien van cliënten die in het buitenland vergelijkbare activiteiten als ondernemer ontplooiën alsmede ten aanzien van buitenlandse instellingen die vergelijkbaar zijn met binnenlandse publiekrechtelijke rechtspersonen of met een openbaar lichaam.

Rekeningenbeheer

8. Afschriften van rekeningen-courant (lopende rekeningen); toestemming voor debiteringen op grond van automatische afschrijving

(1) Verstrekken van rekeningafschriften

Voor zover niets anders wordt overeengekomen verstrekt de bank bij een rekening-courant aan het einde van een kalenderkwartaal een afschrift, waarbij de in de desbetreffende periode ontstane wederzijdse vorderingen (inclusief rente en kosten van de bank) worden verrekend. De bank kan volgens Hoofdstuk I, artikel 13 van deze Algemene Voorwaarden of op grond van een andere met de cliënt getroffen regeling rente in rekening brengen over het saldo dat voortvloeit uit de verrekening.

(2) Termijn voor bezwaren; stilzwijgende toestemming

De cliënt kan uiterlijk vóór afloop van zes weken na ontvangst van een rekeningafschrift bezwaar maken op grond van onjuistheid of onvolledigheid hiervan; indien hij schriftelijk bezwaar maakt, is verzending binnen deze termijn van zes weken voldoende. Indien niet tijdig bezwaar wordt gemaakt, geldt het rekeningafschrift als goedgekeurd. De bank zal bij de verstrekking van het rekeningafschrift met name op deze consequentie wijzen. De cliënt kan ook na verloop van deze termijn correctie van het rekeningafschrift eisen, maar moet in een dergelijk geval aantonen dat zijn rekening ten onrechte is belast of een hem toekomstige creditering niet is geschied.

9. Storno- en correctieboekingen door de bank

(1) Voorafgaand aan het afsluiten van de rekening

Een onjuiste creditering op een rekening-courant (bijvoorbeeld vanwege een verkeerd rekeningnummer) mag door de bank tot het volgende rekeningafschrift ongedaan worden gemaakt door een debitering, voor zover haar een vordering uit hoofde van terugbetaling op de cliënt toekomt (stornoboeking); de cliënt kan in een dergelijk geval als bezwaar tegen de debitering niet aanvoeren dat hij reeds heeft beschikt ten belope van de creditering.

(2) Na het afsluiten van de rekening

Indien de bank pas na een rekeningafschrift een onjuiste creditering constateert en komt haar een vordering uit hoofde van terugbetaling op de cliënt toe, dan zal zij de rekening ten belope van haar vordering belasten (correctieboeking). Indien de cliënt bezwaar maakt tegen de correctieboeking, zal de bank het bedrag weer bijschrijven op de rekening en haar vordering uit hoofde van terugbetaling separaat doen gelden.

(3) Informatieverstrekking aan de cliënt; renteberekening

De bank zal de cliënt onverwijld informeren over een storno- of correctieboeking. De boeking wordt door de bank met het oog op de renteberekening verricht met terugwerkende kracht vanaf de dag waarop de onjuiste boeking is uitgevoerd.

10. Incasso-opdrachten

(1) Creditering onder voorbehoud

Indien de bank de tegenwaarde van een chequebedrag of van een automatische afschrijving reeds crediteert vóór de verwerking ervan, geschiedt dit onder het voorbehoud van ontvangst, en wel ook indien deze bij de bank zelf betaalbaar zijn. Indien de cliënt andere papieren indient met de opdracht een vordering te innen van een betalingsplichtige (bijvoorbeeld een rentecoupon) en crediteert de bank dit bedrag, geschiedt dit onder het voorbehoud dat de bank het bedrag ontvangt. Het voorbehoud geldt tevens indien de cheque, de automatische afschrijving en andere papieren bij de bank zelf betaalbaar zijn. Indien een chequebedrag of een

automatische afschrijving niet wordt verwerkt of indien de bank het bedrag niet ontvangt uit hoofde van de opdracht tot inning maakt de bank de creditering onder voorbehoud ongedaan. Dit geschiedt ongeacht of intussen een rekeningafschrift is verstrekt.

(2) Verwerken van automatische afschrijvingen en van door de cliënt uitgeschreven cheques

Een automatische afschrijving of een cheque is verwerkt indien de debitering niet uiterlijk op de tweede bankwerkdag¹ na uitvoering ongedaan wordt gemaakt. Een betaalcheque is reeds met betaling aan de indiener verzilverd. Een cheque is ook reeds verzilverd indien de bank in een individueel geval een melding van betaling verstuurt. Een cheque die wordt ingediend via de voor afrekeningen verantwoordelijke afdeling van de *Bundesbank* [centrale bank van Duitsland] is verzilverd indien deze niet uiterlijk op het door de *Bundesbank* vastgestelde tijdstip wordt teruggegeven.

Medewerkingsplichten van de cliënt

12. Medewerkingsplichten van de cliënt

(1) Exclusief gebruik van de elektronische brievenbus (onlinearchief)

De communicatie met de cliënt geschiedt uitsluitend op elektronische wijze door het deponeren van berichten, afrekeningen, mededelingen enzovoorts in de elektronische brievenbus (onlinearchief). Dit is ook van toepassing op termijngebonden mededelingen. De cliënt ziet uitdrukkelijk af van een bezorging per post van de berichten, rekeningen en kennisgevingen e.d. die in het onlinearchief zijn of worden geplaatst. Middels die plaatsing in het onlinearchief voldoet de bank aan haar verplichting tot het op de hoogte stellen, verstrekken of anderszins beschikbaar stellen van de betreffende documenten. De bank heeft echter te allen tijde het recht om de documenten die reeds in het onlinearchief zijn geplaatst alsnog via de post of anderszins te laten bezorgen in zoverre dit wettelijk is voorgeschreven of indien de bank van mening is dat dit het belang van haar cliënten dient. De cliënt is verplicht zijn onlinearchief regelmatig, met een gezien zijn activiteiten in ieder geval redelijke frequentie (echter minimaal een keer per week) te controleren op ontvangen documenten en de ontvangen documenten inhoudelijk waar te nemen. De bank is niet aansprakelijk voor gevolgen die voortvloeien uit nagelaten of gebrekkige waarneming.

¹ Bankwerkdagen zijn alle werkdagen behalve zaterdag, 24 en 31 december.

I. Algemene Voorwaarden

(2) Mededelen van wijzigingen

Met het oog op een adequate afwikkeling van het zakelijke verkeer is het noodzakelijk dat de cliënt de bank onverwijld mededeling doet van wijzigingen in zijn naam en adres, inclusief zijn e-mailadres, alsmede het vervallen of wijzigingen van een aan de bank verleende vertegenwoordigingsbevoegdheid (met name een volmacht). Deze mededelingsplicht bestaat ook indien de vertegenwoordigingsbevoegdheid is ingeschreven in een openbaar register (bijvoorbeeld het Handelsregister) en het vervallen of wijzigen ervan wordt ingeschreven in het desbetreffende register. Wijzigingen van adresgegevens en van de tegenrekening zullen door de cliënt op elektronische wijze middels TAN (Transactienummer) worden uitgevoerd, voor zover de bank de mogelijkheid tot elektronische wijziging aanbiedt. Bovendien kunnen verder reikende wettelijke mededelingsplichten ontstaan, met name uit hoofde van de *Geldwäschegesetz* [wet op het witwassen].

(3) Duidelijkheid van opdrachten

De inhoud van een opdracht van welke aard dan ook zal zonder enige twijfel duidelijk zijn. Een niet eenduidig geformuleerde opdracht kan aanleiding geven tot vragen, die kunnen leiden tot vertraging. De cliënt zal bij opdrachten met name letten op de juistheid en de volledigheid van zijn gegevens, met name van het rekeningnummer en de bankcode of het IBAN² en de BIC³ alsmede van de aangegeven valuta. Wijzigingen, bevestigingen of herhalingen van opdrachten en overschrijvingen zullen als zodanig aangeduid worden.

(4) Speciale vermelding in geval van urgentie van een opdracht

Indien de cliënt de uitvoering van een opdracht urgent acht, zal hij dit separaat aan de bank mededelen. Indien de opdracht via een formulier wordt gegeven, zal dit buiten het formulier om geschieden.

(5) Controle van en bezwaar tegen mededelingen van de bank

De cliënt zal rekeningafschriften, overige afrekeningen, meldingen betreffende de uitvoering van opdrachten en informatie betreffende verwachte betalingen en zendingen

(kennisgevingen) onverwijld controleren op juistheid en volledigheid en eventuele bezwaren onverwijld, uiterlijk echter vóór afloop van zes weken na ontvangst indienen; indien de cliënt handelt in het kader van het drijven van zijn onderneming of in het kader van de uitoefening van zijn beroep, bedraagt de termijn vier weken. Indien niet tijdig bezwaar wordt gemaakt, geldt de kennisgeving als goedgekeurd. De bank zal bij de toezending van bovengenoemde documenten telkens met name wijzen op deze consequentie.

(6) Melding aan bank in geval van niet ontvangen mededelingen

Indien de cliënt een rekeningafschrift niet ontvangt, zal hij de bank onverwijld informeren. Deze informatieplicht bestaat ook indien andere mededelingen die de cliënt verwacht (effectenafrekeningen, aankondiging van kapitaalwijzigingen, rekeningafschriften na uitvoering van opdrachten van de cliënt of met betrekking tot betalingen die de cliënt verwacht) achterwege blijven.

Kosten van de bankdiensten

13. Rente, vergoedingen en onkosten

(1) Rente en vergoedingen voor transacties met consumenten

De hoogte van de rente en vergoedingen voor de gebruikelijke diensten die de bank aan consumenten levert, inclusief de hoogte van betalingen die de voor de primaire diensten overeengekomen vergoedingen te boven gaan, zijn opgenomen in het "overzicht van prijzen en diensten". Het actuele overzicht van prijzen en diensten kan te allen tijde via de website worden geraadpleegd en gedownload. Indien een consument een beroep doet op een daar vermelde primaire dienst en hiervoor geen afwijkende regelingen zijn getroffen, gelden de op het desbetreffende tijdstip in het overzicht van prijzen en diensten aangegeven rente en vergoedingen.

De bank kan met de consument slechts uitdrukkelijk een regeling treffen die op een betaling van de consument betrekking heeft welke de overeengekomen vergoeding voor de primaire dienst te boven gaat, ook al is deze opgenomen in het overzicht van prijzen en diensten. Ten aanzien van de vergoeding voor de niet in het overzicht van prijzen en diensten vermelde diensten die in opdracht van de consument worden geleverd en die, gezien de omstandigheden, slechts tegen

² International Bank Account Number (Internationaal Bankrekeningnummer)

³ Bank Identifier Code (bankidentificatiecode)

I. Algemene Voorwaarden

een vergoeding verwacht kunnen worden, geldt het in de wet bepaalde, voor zover geen andere regeling is getroffen.

(2) Niet voor een vergoeding in aanmerking komende diensten

Voor een dienst tot de levering waarvan de bank op grond van de wet of op grond van een contractuele bijkomende plicht verplicht is of die zij in haar eigen belang levert, zal de bank geen vergoeding in rekening brengen, tenzij dit wettelijk is toegestaan en zij op grond van de wettelijke regeling wordt geheven.

(3) Rentewijziging; opzeggingsrecht van de cliënt bij verhoging

Wijziging van de rente bij een lening met een variabele rente geschiedt op grond van de desbetreffende overeenkomst van lening met de cliënt. De bank zal de cliënt mededeling doen van een rentewijziging. In geval van een verhoging kan de cliënt, voor zover niets anders is overeengekomen, de desbetreffende overeenkomst van lening binnen zes weken na bekendmaking van de wijziging met onmiddellijke ingang opzeggen. Indien de cliënt opzegt, wordt de verhoogde rente niet toegepast op de opgezegde overeenkomst van lening. De bank zal een redelijke termijn hanteren voor de afwikkeling.

(4) Wijzigingen van vergoedingen bij doorgaans permanent gebruikte diensten

Wijzigingen van vergoedingen voor diensten waarop de cliënt in het kader van de relatie doorgaans permanent een beroep doet (bijvoorbeeld rekening- en depotbeheer) worden de cliënt uiterlijk twee maanden vóór het voorgestelde tijdstip van inwerkingtreding in tekstuele vorm aangeboden. Indien de cliënt in het kader van de relatie met de bank een elektronische wijze van communiceren is overeengekomen (bijvoorbeeld Online Banking), kunnen wijzigingen ook op deze wijze worden aangeboden. De cliënt kan de wijzigingen voor het voorgestelde tijdstip van inwerkingtreding ervan aanvaarden of afwijzen. De cliënt wordt geacht zijn toestemming gegeven te hebben indien hij niet vóór het voorgestelde tijdstip van inwerkingtreding van de wijzigingen deze heeft afgewezen. De bank zal hem in haar aanbod met name hierop wijzen. Indien de wijziging aan de cliënt wordt aangeboden, kan hij de overeenkomst waarop de wijziging betrekking heeft, vóór het voorgestelde tijdstip van inwerkingtreding van de wijziging ook zonder inachtneming van een opzegtermijn en kosteloos opzeggen. De bank zal hem in haar aanbod op dit recht van opzegging wijzen. Indien de cliënt opzegt, geldt de gewijzigde vergoeding niet voor de opgezegde overeenkomst. Het hierboven bepaalde geldt tegenover consumenten slechts indien de bank vergoedingen voor primaire

diensten wil wijzigen waarop de consument in het kader van de relatie doorgaans permanent een beroep doet. De bank kan met de consument slechts uitdrukkelijk een regeling treffen inzake de wijziging van een vergoeding die geldt voor een betaling van de consument welke de primaire dienst te boven gaat.

(5) Vergoeding van onkosten

Ten aanzien van een eventuele aanspraak van de bank op vergoeding van onkosten geldt het bepaalde in de wet.

(6) Bijzonderheden bij overeenkomsten van lening en betaaldienstenovereenkomsten met consumenten voor betalingen

Bij een overeenkomst van lening en een betaaldienstenovereenkomst met consumenten voor betalingen worden de rente en de kosten (vergoedingen, onkosten) bepaald op grond van de desbetreffende contractuele regelingen en bijzondere bepalingen alsmede aanvullend volgens het bepaalde in de wet. Voor wijzigingen van vergoedingen die zijn vastgesteld in raamovereenkomsten inzake betaaldiensten (bijvoorbeeld een betaalrekeningovereenkomst) is lid 3 van toepassing.

Zekerheden voor vorderingen van de bank op de cliënt

14. Stellen of verhogen van zekerheden

(1) Recht van de bank op het laten stellen van zekerheden

De bank kan ten aanzien van alle vorderingen uit hoofde van de relatie het stellen van zekerheden verlangen, en wel ook indien de vordering voorwaardelijk is (bijvoorbeeld vordering tot vergoeding van onkosten wegens gebruikmaking van een voor de cliënt afgegeven garantie). Indien de cliënt tegenover de bank aansprakelijkheid voor verbintenissen van een andere cliënt van de bank op zich heeft genomen (bijvoorbeeld als borg), heeft de bank recht op het laten stellen of verhogen van zekerheden met het oog op de uit de overname van de aansprakelijkheid voortvloeiende schuld, echter niet eerder dan vanaf de opeisbaarheid hiervan.

(2) Wijzigingen van het risico

I. Algemene Voorwaarden

Indien de bank bij het ontstaan van een vordering op de cliënt in eerste instantie geheel of gedeeltelijk ervan heeft afgezien het stellen of verhogen van zekerheden te eisen, kan zij ook later nog een zekerheid eisen. Voorwaarde is echter dat zich omstandigheden voordoen of bekend worden die een verhoogde risicobeoordeling van de vordering(en) op de cliënt rechtvaardigen. Dit kan met name het geval zijn indien

- de economische situatie van de cliënt nadelig is veranderd of dreigt te veranderen of
- de waarde van de voorhanden zekerheden is gedaald of dreigt te dalen.

Een zekerheid wordt gewaardeerd in euro's bij ontvangst (valutering, waarbij uitsluitend de datum in acht wordt genomen) van het desbetreffende bedrag op een rekening die bij de bank voor de cliënt wordt beheerd; dit geldt niet in geval van een overeenkomst van lening. Bij wijze van uitzondering kan de bank na voorafgaande schriftelijke toestemming een zekerheid als zodanig reeds aanvaarden indien de huisbank van de cliënt (Duitse handelsbank) een desbetreffend twee maal ondertekend en gestempeld bewijs rechtstreeks per fax aan de bank stuurt.

De cliënt garandeert dat op de door hem gestelde zekerheden geen rechten van derden rusten welke het belang van de bank zouden kunnen schaden.

Het zekerheidsrecht van de bank bestaat niet indien uitdrukkelijk overeengekomen is dat de cliënt geen of uitsluitend separaat aangeduide zekerheden dient te stellen. In geval van een overeenkomst van lening bestaat een recht tot het laten stellen of verhogen van zekerheden slechts voor zover de zekerheden in de overeenkomst van lening zijn aangegeven. Indien het nettobedrag van de lening hoger is dan 75.000,- euro bestaat het recht tot het laten stellen of verhogen ook indien in een vóór 21 maart 2016 gesloten overeenkomst van lening of in een sinds 21 maart 2016 gesloten algemene overeenkomst van lening zoals bedoeld in § 491, lid 2 BGB [Duits BW] geen of geen definitieve gegevens betreffende zekerheden zijn opgenomen.

(3) Termijn voor het stellen of verhogen van zekerheden

De bank zal een redelijke termijn bepalen voor het stellen of verhogen van zekerheden. Deze termijn kan al naargelang de aard van de transactie ook zeer kort zijn, eventueel ook minuten bedragen (bijvoorbeeld bij een termijntransactie). Indien de bank voornemens is gebruik te maken van haar recht tot opzegging zonder inachtneming van een opzegtermijn volgens Hoofdstuk I, artikel 20, lid 3 van deze Algemene Voorwaarden omdat de cliënt zijn verplichting

tot stellen of verhogen van zekerheden niet tijdig nakomt, zal zij hem van tevoren hierop wijzen.

15. Overeenkomen van een pandrecht ten gunste van de bank

(1) Overeenstemming over het pandrecht

De cliënt en de bank zijn het erover eens dat de bank een pandrecht op de waardepapieren en zaken verkrijgt waarvan een binnenlandse vestiging in het kader van het bancaire verkeer het bezit verkregen heeft of nog zal verkrijgen. De bank verkrijgt een pandrecht ook op die vorderingen welke de cliënt heeft of in de toekomst zal hebben op de bank uit hoofde van de relatie (bijvoorbeeld rekeningtegoed).

(2) Vorderingen waarvoor de zekerheid geldt

Het pandrecht dient als zekerheid voor alle bestaande, toekomstige en voorwaardelijke vorderingen die de bank met al haar binnen- en buitenlandse vestigingen op de cliënt heeft uit hoofde van de overeenkomst. Indien de cliënt tegenover de bank aansprakelijkheid voor verbintenissen van een andere cliënt van de bank op zich heeft genomen (bijvoorbeeld als borg), dient het pandrecht als zekerheid voor de uit de overname van de aansprakelijkheid voortvloeiende schuld, echter niet eerder dan vanaf de opeisbaarheid hiervan.

(3) Uitzonderingen op het pandrecht

Indien de bank de beschikkingsmacht verkrijgt over gelden of andere waarden in dier voege dat deze slechts mogen worden gebruikt voor een bepaald doel (bijvoorbeeld contante storting ter verzilvering van een wissel) heeft het pandrecht van de bank geen betrekking op deze waarden. Dit geldt tevens ten aanzien van de door de bank zelf uitgegeven aandelen (eigen aandelen) en ten aanzien van die waardepapieren die de bank in het buitenland voor de cliënt bewaart. Bovendien heeft het pandrecht geen betrekking op de door de bank zelf uitgegeven eigen winstbewijzen en op de in een waardepapier belichaamde en niet belichaamde achtergestelde verbintenissen van de bank.

(4) Coupons

Indien het pandrecht van de bank rust op waardepapieren is de cliënt niet bevoegd afgifte van de bij deze papieren behorende coupons te eisen.

17. Beperking van het zekerheidsrecht en verplichting tot vrijgave

(1) Dekkingsgrens

De bank kan haar recht op het laten stellen of verhogen van zekerheden doen gelden totdat de realiseerbare waarde van alle zekerheden gelijk is aan het totale bedrag van alle vorderingen uit hoofde van de bankrelatie (dekkingsgrens).

(2) Vrijgave

Indien de realiseerbare waarde van alle zekerheden niet alleen tijdelijk hoger is dan de dekkingsgrens, zal de bank op verzoek van de cliënt zekerheden naar haar keuze vrijgeven, en wel ten belope van het bedrag dat de dekkingsgrens te boven gaat; zij zal bij de keuze van de vrij te geven zekerheden rekening houden met de gerechtvaardigde belangen van de cliënt en van een derde die zekerheden heeft gesteld voor de verbintenissen van de cliënt. In dit verband is de bank tevens verplicht opdrachten van de cliënt uit te voeren met betrekking tot waarden waarop het pandrecht rust (bijvoorbeeld verkoop van waardepapieren, uitbetaling van spaartegoeden).

(3) Bijzondere overeenkomsten

Indien ten aanzien van een bepaalde zekerheid een andere maatstaf voor de executie dan de realiseerbare waarde of een andere dekkingsgrens of een andere grens voor de vrijgave van zekerheden is overeengekomen, zijn deze maatgevend.

18. Executie van zekerheden

(1) Keuzerecht van de bank

Indien de bank executeert, kan zij kiezen uit meerdere zekerheden. Zij zal bij de executie en bij de keuze van de te executeren zekerheden rekening houden met de gerechtvaardigde belangen van de cliënt en van een derde die voor de verbintenissen van de cliënt zekerheden heeft gesteld.

(2) Creditnota volgens de wetgeving inzake omzetbelasting

Indien de executie onderworpen is aan omzetbelasting, zal de bank de cliënt een creditnota inzake de opbrengst verstrekken; deze geldt als factuur voor de levering van de tot zekerheid

strekken de zaak en voldoet aan het bepaalde in de wetgeving inzake de omzetbelasting.

Opzegging

19. Opzeggingsrecht van de cliënt

(1) Opzeggingsrecht op enig tijdstip

De cliënt kan de relatie te allen tijde zonder inachtneming van een opzeggingstermijn geheel of gedeeltelijk (bijvoorbeeld met betrekking tot cheques) ten aanzien van een overeenkomst opzeggen waarvoor noch een looptijd noch een afwijkende opzeggingsregeling is overeengekomen. Opzegging geschiedt in tekstvorm.

(2) Opzegging om zwaarwegende redenen

Indien ten aanzien van een relatie een looptijd of een afwijkende opzeggingsregeling overeengekomen is, kan onmiddellijke opzegging slechts geschieden indien sprake is van een zwaarwegende reden, waardoor van de cliënt niet kan worden gevergd dat hij de relatie voortzet, mede met inachtneming van de gerechtvaardigde belangen van de bank.

(3) Wettelijke opzeggingsrechten

Wettelijke opzeggingsrechten blijven onverlet.

20. Opzeggingsrecht van de bank

(1) Opzegging met inachtneming van een termijn

De bank kan de relatie te allen tijde in tekstuele vorm met inachtneming van een redelijke termijn geheel of gedeeltelijk opzeggen ten aanzien van een overeenkomst waarvoor noch een looptijd noch een afwijkende opzeggingsregeling is overeengekomen (bijvoorbeeld de overeenkomst die recht geeft op gebruik van chequeformulieren); een e-mail is voldoende. Bij het bepalen van de opzegtermijn zal de bank rekening houden met de gerechtvaardigde belangen van de cliënt. Voor de opzegging van een betaaldienstenovereenkomst (bijvoorbeeld lopende rekening of bankpasje) en depots bedraagt de opzegtermijn minimaal twee maanden.

(2) Opzeggen van leningen van onbepaalde tijd

Leningen en toegezegde leningen ten aanzien waarvan noch een looptijd noch een afwijkende

I. Algemene Voorwaarden

opzeggingsregeling is overeengekomen, kunnen door de bank te allen tijde worden opgezegd zonder inachtneming van een opzegtermijn. De bank zal bij de uitoefening van dit recht rekening houden met de gerechtvaardigde belangen van de cliënt. Voor zover het Duitse Burgerlijk Wetboek (BGB) voorziet in bijzondere bepalingen met betrekking tot de opzegging van een overeenkomst van lening, kan de bank slechts opzeggen met inachtneming van het aldaar bepaalde.

(3) Opzegging om zwaarwegende redenen zonder inachtneming van een termijn

Opzegging zonder inachtneming van een termijn van de gehele of gedeeltelijke relatie is toegestaan indien sprake is van een zwaarwegende reden, waardoor van de bank niet gevergd kan worden dat zij deze voortzet, mede met inachtneming van de gerechtvaardigde belangen van de cliënt. Er is met name sprake van een zwaarwegende reden

- indien de cliënt onjuiste gegevens met betrekking tot zijn vermogen heeft verstrekt die van essentieel belang waren voor de beslissing van de bank over de verstrekking van een lening of andere met risico's voor de bank verbonden transacties (bijvoorbeeld afgifte van een betaalpasje); bij een lening geldt dit uitsluitend indien de cliënt voor de controle van de lening bewust relevante informatie heeft achtergehouden of heeft vervalst en dit heeft geleid tot een fout bij de controle van de kredietwaardigheid of
- indien een essentiële verslechtering van de vermogenspositie van de cliënt of van de waardevastheid van een zekerheid optreedt of dreigt op te treden en hierdoor de terugbetaling van de lening of de nakoming van een andere verbintenis tegenover de bank – ook met executie van een hiervoor bestaande zekerheid – gevaar loopt of
- indien de cliënt zijn verplichting tot het stellen of verhogen van zekerheden volgens Hoofdstuk I, artikel 14, lid 2 van deze Algemene Voorwaarden of op grond van een andere regeling niet binnen de door de bank gestelde redelijke termijn nakomt.

Indien de zwaarwegende reden bestaat in niet-nakoming van een contractuele plicht, is opzegging niet eerder toegestaan dan na vruchteloze afloop van een voor nakoming gestelde redelijke termijn of na een vruchteloze sommatie, tenzij dit gezien de bijzonderheden van het geval (§ 323, lid 2 en 3 BGB) overbodig is.

(4) Opzegging van een overeenkomst van lening bij verzuim

Voor zover het Duitse Burgerlijk Wetboek bijzondere bepalingen met betrekking tot opzegging wegens verzuim met de terugbetaling van een lening bevat, kan de bank slechts opzeggen met inachtneming van het aldaar bepaalde.

21. Afwikkeling na opzegging

(1) In geval van opzegging zonder termijn zal de bank de cliënt een redelijke termijn stellen voor de afwikkeling (met name voor de terugbetaling van een lening), voor zover niet een onmiddellijke afhandeling noodzakelijk is (bijvoorbeeld teruggeven van chequeformulieren bij opzegging van de desbetreffende overeenkomst).

(2) Na ontvangst van de opzegging door de bank respectievelijk de cliënt zal de bank andere opdrachten van de cliënt slechts uitvoeren indien zij dit in voorkomend geval gepast acht; er wordt niet separaat kennis gegeven van niet-uitvoering. De bank zal in geval van opzegging door een van de partijen bij de overeenkomst op verzoek van de cliënt onmiddellijk respectievelijk – indien geen speciale aanwijzingen worden gegeven – volgens redelijkheid en billijkheid met inachtneming van met name de belangen van de cliënt alle posities van de cliënt op alle desbetreffende markten alsmede alle posities in de buitenbeurshandel voor rekening en risico van de cliënt sluiten of naar keuze van de cliënt overdragen naar een door hem aangewezen rekening/depot bij een andere kredietinstelling.

(3) Na het sluiten van alle open posities van de cliënt zal de bank de rekening/het depot van de cliënt sluiten en de cliënt een eindafrekening verstrekken.

(4) Indien bij beëindiging van de relatie op de rekening van de cliënt een tegoed aanwezig is, wordt dit onverwijld overgemaakt naar de door de cliënt aangewezen tegenrekening.

(5) Na beëindiging van de relatie met de cliënt blokkeert de bank de toegang tot het onlinearchief. De cliënt zal ervoor zorg dragen dat hij zijn aldaar opgeslagen documenten tijdig ook elders opslaat.

Garantie van deposito's

22. Wettelijke instantie voor schadeloosstelling

(1) Omvang van de garantie

De bank is aangesloten bij de *Entschädigungseinrichtung deutscher Banken GmbH* (EdB). Deze garandeert alle deposito's die in de balans worden opgenomen onder "Verbintenissen

I. Algemene Voorwaarden

tegenover cliënten". Hiertoe behoren direct opvraagbare tegoeden, termijndeposito's en spaardeposito's, inclusief op naam gestelde spaarbrieven. Deze deposito's zijn volledig gegarandeerd tot een bedrag van in totaal 100.000,- euro per rekeninghouder.

Deposito's zijn ook verbintenissen uit hoofde van effectentransacties voor zover de verplichting van de bank inhoudt de cliënt het bezit of de eigendom van gelden te verschaffen.

Een aanspraak op vergoeding voor verbintenissen uit effectentransacties is beperkt tot 90 procent van deze verbintenissen en tot de tegenwaarde van 20.000,- euro. Verbintenissen uit hoofde van effectentransacties zijn verplichtingen van een instelling tot terugbetaling van gelden die uit hoofde van effectentransacties verschuldigd zijn aan beleggers en die voor hun rekening worden gehouden in verband met effectentransacties. Hiertoe behoren tevens rechten van beleggers tot afgifte van bewaarde financiële instrumenten indien afgifte door de bank niet mogelijk is.

Nadere informatie is verkrijgbaar via de website van de *Entschädigungseinrichtung deutscher Banken GmbH* (EdB) onder www.edb-banken.de.

(2) Uitzonderingen op de bescherming van rekeninghouders

Niet gegarandeerd worden vorderingen ten aanzien waarvan de bank papieren aan toonder heeft afgegeven, bijvoorbeeld schuldbewijzen aan toonder en depositocertificaten aan toonder alsmede verbintenissen tegenover kredietinstellingen.

(3) Aanvullende geldigheid van de *Einlagensicherungsgesetz* [wet op het depositogarantiestelsel]

Voor nadere bijzonderheden van de omvang van de garantie wordt verwezen naar het bepaalde in § 6 tot en met § 8 van de *Einlagensicherungsgesetz* alsmede naar het bepaalde in § 3 en § 4 van de *Anlegerentschädigungsgesetz* [wet op de schadeloosstelling van beleggers].

(4) Overgang van vorderingen

Voor zover het depositogarantiestelsel betalingen aan een cliënt doet, gaan diens vorderingen op de bank voor het desbetreffende bedrag met alle bijkomende rechten over op het depositogarantiestelsel.

(5) Informatieverstrekking

De bank is bevoegd aan de *Entschädigungseinrichtung deutscher Banken GmbH* (EdB) – of een

door haar gevolmachtigde – alle in dit verband vereiste informatie te verstrekken en bescheiden ter beschikking te stellen.

23. Klachten en alternatieve geschillenbeslechting

Voor de bijlegging van geschillen met de bank bestaan de volgende mogelijkheden.

(1) Afdeling klachtenafhandeling van de bank

De cliënt kan als volgt een klacht aan de bank richten:

1. via het contactformulier op de homepage van de bank
- of
2. per e-mail via beschwerde@flatexdegiro.com

De bank zal klachten op passende wijze beantwoorden. In geval van een betaaldienstenovereenkomst worden klachten in tekstuele vorm beantwoord (bijvoorbeeld per brief, fax of e-mail).

(2) Geschillencommissie van de *Deutsche Bundesbank*

De geschillencommissie bij de *Deutsche Bundesbank* is bevoegd voor klachten van cliënten in verband met betalingen, bijvoorbeeld overschrijvingen, automatische incasso's en pasbetalingen alsmede consumentleningen. Klachten over betaaldiensten en e-geld kunnen door particuliere en zakelijke cliënten worden ingediend. Klachten over e-commerceovereenkomsten inzake financiële diensten en consumentleningen kunnen echter slechts worden ingediend door consumenten. De geschillencommissie is niet bevoegd voor e-commerceovereenkomsten inzake verzekeringen. Een klacht kan schriftelijk worden gericht aan Schlichtungsstelle der Deutschen Bundesbank, Postfach 11 12 36, 60047 Frankfurt am Main.

(3) *Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht* [te vergelijken met AFM]

Voorts bestaat voor cliënten te allen tijde de mogelijkheid schriftelijk of ter plaatse via een proces-verbaal een klacht in te dienen bij de *Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht* betreffende overtreding van de *Zahlungsdiensteaufsichtsgesetz* [wet op het toezicht op betaaldiensten], §§ 675c tot 676c van het Duitse Burgerlijk Wetboek (BGB) of artikel 248 van de *Einführungsgesetz zum Bürgerlichen Gesetzbuche* [EGBGB, wet op invoering van het Duitse Burgerlijk Wetboek] door de bank:

I. U stuurt de stukken per post naar

Bundesanstalt für Finanzdienstleistungsaufsicht

Graurheindorfer Straße 108

53117 Bonn;

2. U stuurt de stukken per telefax naar **0228 - 41 08 15 50**;
3. U gebruikt het formulier op internet op **www.bafin.de**;
4. U stuurt de stukken per e-mail naar **poststelle@bafin.de**.

(4) Europees platform voor onlinegeschillenbeslechting

De Europese Commissie heeft een platform voor onlinegeschillenbeslechting (ODR-platform) opgericht dat toegankelijk is via <http://ec.europa.eu/consumers/odr>. Consumenten kunnen het ODR-platform gebruiken voor buitengerechtelijke bijlegging van geschillen die zijn ontstaan als gevolg van onlineovereenkomsten met een in de EU gevestigde onderneming.

24. Afsluitende bepalingen

Mocht een bepaling van deze Bijzondere Bepalingen geheel of gedeeltelijk ongeldig zijn of worden, dan laat dit de geldigheid van de overige bepalingen onverlet. De ongeldige of ongeldig geworden bepaling wordt vervangen door een geldige bepaling, die wat betreft inhoud, strekking en doel de ongeldige bepaling economisch gezien het dichtst benadert. Op dezelfde wijze zal worden gehandeld in geval van een hiaat.

II. Voorwaarden voor gemeenschappelijke Savedo-rekeningen (en -/of-rekeningen)

1. Inhoud van de individuele beschikkingsbevoegdheid

(1) Iedere rekeninghouder is alleen bevoegd andere gemeenschappelijke Savedo-rekeningen en gemeenschappelijke Savedo-depots met individuele beschikkingsbevoegdheid voor de rekeninghouder te openen volgens de getroffen regelingen. De bank zal de overige rekeninghouders hierover informeren.

(2) Iedere rekeninghouder mag zonder medewerking van de andere rekeninghouder over de gemeenschappelijke rekening/het gemeenschappelijke depot beschikken en ten laste van de rekening/het depot alle met het beheer van de rekening/het depot verband houdende regelingen treffen, echter met de volgende uitzonderingen:

Overeenkomsten van lening/negatief saldo

Voor het aangaan en wijzigen van overeenkomsten van lening ten laste van de rekening/het depot is de medewerking van alle rekeninghouders vereist. Iedere rekeninghouder is echter zelfstandig bevoegd over de op de gemeenschappelijke rekening eventueel verstrekte leningen van welke aard dan ook te beschikken en gebruik te maken van de mogelijkheid van een tijdelijk negatief saldo zoals bij de bank gebruikelijk.

Termijntransacties

Voor het aangaan en uitvoeren van beurstermijn- en deviezertermijntransacties ten laste van de rekening/het depot is een overeenkomst met alle rekeninghouders vereist.

Verlenen van volmachten

Een volmacht voor een rekening/depot kan slechts worden verleend door alle rekeninghouders gezamenlijk. Herroeping door een van de rekeninghouders leidt tot het vervallen van de volmacht. De bank zal onverwijld en om redenen van bewijs schriftelijk worden geïnformeerd over de herroeping. Een volmacht die wordt verleend vóór het openen van de gemeenschappelijke rekening, heeft slechts werking indien de andere rekeninghouder(s) hiervoor toestemming heeft (hebben) gegeven.

2. Hoofdelijke aansprakelijkheid

Indien de rekening is gesteld op naam van meerdere personen (gemeenschappelijke rekening), zijn de rekeninghouders als hoofdelijk schuldenaar aansprakelijk, dat wil zeggen dat de bank van iedere individuele rekeninghouder voldoening van alle vorderingen kan eisen. Voor het aangaan en wijzigingen van een overeenkomst van lening ten laste van de gemeenschappelijke rekening is echter de medewerking van alle rekeninghouders vereist.

3. Herroepen van de individuele beschikkingsbevoegdheid

Iedere rekeninghouder kan de individuele beschikkingsbevoegdheid van de andere rekeninghouder te allen tijde met werking voor de toekomst tegenover de bank herroepen. De bank zal onverwijld en om redenen van bewijs schriftelijk worden geïnformeerd over de herroeping. Alsdan kunnen alle rekeninghouders uitsluitend nog gezamenlijk over de rekening beschikken. Een dergelijke gemeenschappelijke beschikking zal schriftelijk geschieden en zal worden ondertekend door alle rekeninghouders teneinde geldig te zijn.

4. Regeling in geval van overlijden van een rekeninghouder

Na het overlijden van een rekeninghouder blijven de bevoegdheden van de andere rekeninghouder onverkort bestaan. De langstlevende rekeninghouder kan echter zonder medewerking van de erfgenamen de rekening/het depot opheffen. De rechten van de overledene worden door diens erfgenamen gezamenlijk waargenomen. Het recht tot herroeping van de individuele beschikkingsbevoegdheid komt echter toe aan iedere erfgenaam alleen. Indien een mede-erfgenaam overgaat tot herroeping, is voor iedere beschikking over de rekening/het depot zijn medewerking vereist. Indien alle mede-erfgenamen de individuele beschikkingsbevoegdheid van een rekeninghouder herroepen, kunnen alle mede-erfgenamen uitsluitend nog gezamenlijk met de langstlevende rekeninghouder over de rekening/het depot beschikken. Na herroeping van de individuele beschikkingsbevoegdheid door een of alle mede-erfgenamen zullen beschikkingen schriftelijk geschieden en worden ondertekend door alle tot medewerking verplichte personen teneinde geldig te zijn.

III. Bijzondere bepalingen voor Online en Mobile Banking

1. Aangeboden diensten

(1) De rekening-/depothouder en diens gevolmachtigde kunnen transacties in de door de bank aangeboden omvang afwickelen via Online en Mobile Banking. Bovendien kunnen zij informatie van de bank opvragen via Online en Mobile Banking.

(2) Rekening-/depothouders en gevolmachtigden worden hierna gezamenlijk aangeduid als “cliënt”.

(3) Ten aanzien van het gebruik van Online en Mobile Banking gelden de met de bank separaat overeengekomen bestedingslimieten. De cliënt kan een wijziging van deze limieten separaat met zijn bank overeenkomen.

(4) De rekening wordt in beginsel beheerd als een zuivere creditrekening. De verstrekking van een debetfaciliteit kan worden overeengekomen. Savedo gedooft in individuele gevallen een negatief saldo op de rekening.

2. Toegangsmiddelen

De cliënt zal in beginsel de via internet ter beschikking gestelde toegangsmiddelen gebruiken. Slechts bij wijze van uitzondering zal de cliënt andere toegangsmiddelen gebruiken. Voor zover de bank ten aanzien van beschikkingen voorziet in een beperking van het bedrag in de toegangsmogelijkheden, informeert zij de cliënt hierover. De bank is bevoegd de toegangsmiddelen uit te breiden, aan te vullen, te beperken of het gebruik ervan afhankelijk te maken van aanvullende voorwaarden. Over wijzigingen wordt de cliënt tijdig van tevoren geïnformeerd. Als technische handleiding voor de toegang tot de bank staat de cliënt een wegwijzer te beschikking.

Het ter beschikking stellen van de technische toegangswegen (met name de internettoegang van de cliënt) maakt geen deel uit van de diensten van de bank, ook al kan via deze toegangswegen gebruik worden gemaakt van diensten van de bank. Deze technische toegangswegen worden ter beschikking gesteld op grond van separate overeenkomsten die de cliënt met de desbetreffende aanbieder aangaat. De bank is niet verantwoordelijk voor storingen van deze technische toegangswegen; zij neemt hiervoor geen garantie of

aansprakelijkheid op zich.

3. Toegangsgegevens

Savedo deelt de cliënt zijn cliënt- en rekeningnummer mede en stuurt iedere rekeninghouder en gevolmachtigde een persoonlijk identificatienummer en zijn login-paswoord. Bij het eerste bezoek op internet dient de cliënt zijn login-paswoord te wijzigen. Afhankelijk van de gekozen TAN-procedure moet de cliënt eenmalige stappen doorlopen om de toegangsgegevens te activeren.

De cliënt mag uitsluitend in eigen naam en voor rekening van zijn rekening en niet voor een derde transacties uitvoeren via de elektronische systemen van de bank.

4. Toegang tot Online en Mobile Banking en tot de elektronische ordersystemen

Na verlening van de toegang tot Online en Mobile Banking kan de cliënt informatie opvragen of opdrachten geven. Voor Mobile Banking heeft de cliënt de desbetreffende app voor zijn Smartphone nodig (www.mySavedo.de/apps).

De actuele, voor het gebruik van de elektronische systemen vereiste minimumeisen vindt u op de website www.mySavedo.de; u kunt deze ook opvragen bij ons callcenter (tel. +49 (0) 69 5060 419 10). De bank zal de cliënt tijdig van tevoren informeren over wijzigingen van de minimumeisen, die om veiligheidsredenen of op grond van de wet noodzakelijk zijn.

5. Beschikbaarheid van het ordersysteem/orderafwikkeling bij gebruik van het elektronische systeem

De actuele gebruikstijden van het elektronische ordersysteem vindt u op de website www.mySavedo.de; u kunt deze ook opvragen bij ons callcenter (tel. +49 (0) 69 5060 419 10).

6. Opdrachten voor Online Banking/beschikkingen

(1) Geven van opdrachten en autorisatie via internet

Voor het gebruik van Online Banking heeft de cliënt het met de bank overeengekomen Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerk en het authenticatie-instrument nodig om zich tegenover de bank als bevoegd deelnemer te identificeren en zijn opdrachten te authenticeren.

Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerken zijn gepersonaliseerde kenmerken die de bank aan de cliënt verstrekt om zich te kunnen authenticeren. Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerken zijn bijvoorbeeld:

- het cliëntnummer,
- het login-paswoord,
- het trading-paswoord,
- het eenmalig te gebruiken transactienummer ("TAN").

Authenticatie-instrumenten zijn gepersonaliseerde instrumenten of procedures die de bank en de cliënt hebben afgesproken te gebruiken en die door de cliënt wordt gebruikt om een opdracht voor Online Banking te geven. Het Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerk (bijvoorbeeld TAN) kan met name door middel van de volgende authenticatie-instrumenten aan de cliënt worden verstrekt:

- iTANCard ("iTAN"),
- een app die op een mobiel eindtoestel (bijvoorbeeld een smartphone of tablet) is geïnstalleerd voor het ontvangen of genereren van het TAN ("pTAN"), of
- een mobiel eindtoestel (bijvoorbeeld een mobiele telefoon) voor het ontvangen van het TAN via sms ("smsTAN").

De cliënt krijgt toegang tot Online Banking, indien

- hij het cliëntnummer en zijn login-paswoord heeft ingevoerd,
- bij controle van deze gegevens door de bank de toegangsrechten van de cliënt zijn bevestigd, en
- zijn toegang niet geblokkeerd is.

Nadat de cliënt toegang tot Online Banking is verleend, kan hij gegevens raadplegen of opdrachten verstrekken.

De cliënt heeft bovendien het recht om voor de uitvoering van een betaalopdracht een betalingsinitiatiedienst zoals bedoeld in § 1, lid 33 van de *Zahlungsdiensteaufsichtsgesetz* te

gebruiken, en voor de verstrekking van informatie over een betaalrekening een rekeninginformatiedienst zoals bedoeld in § 1, lid 34 van de *Zahlungsdiensteaufsichtsgesetz* te gebruiken, voor zover de bij de bank gehouden rekening geautoriseerd is voor betalingsverkeer.

(2) Opdrachten/beschikkingen per fax

De bank wijst erop dat de verzending van opdrachten per fax mogelijkheden biedt tot misbruik, met name bijvoorbeeld vervalsen van de handtekening, wijzigen van de inhoud van de opdracht door gebruikmaking van moderne kopieertechnieken, andere wijzigingen van de originele opdracht of wijzigen van de gegevens van de afzender. Aangezien de bank om deze reden binnenkomende beschikkingen per faxen niet kan controleren op hun echtheid en autorisatie door de cliënt, zal zij in het belang van de cliënt geen faxopdrachten uitvoeren totdat de cliënt een verklaring inzake aansprakelijkheid met betrekking tot faxen heeft afgegeven.

(3) Herroepen van opdrachten

Op de herroepbaarheid van een opdracht voor Online respectievelijk Mobile Banking zijn de ten aanzien van de desbetreffende soort opdracht geldende bijzondere bepalingen (bijvoorbeeld voorwaarden voor het betalingsverkeer) van toepassing. Herroeping van een opdracht kan slechts buiten Online resp. Mobile Banking om geschieden, tenzij de bank uitdrukkelijk voorziet in een mogelijkheid tot herroeping in Online respectievelijk Mobile Banking.

7. Financiële bestedingsgrens

De cliënt mag slechts beschikken in het kader van het tegoed op zijn rekening of van een van tevoren voor de rekening verleende bestedingslimiet. Ook indien de gebruiker zich bij zijn beschikkingen niet houdt aan deze bestedingsgrens, is de bank bevoegd vergoeding van onkosten te eisen die voortvloeien uit het gebruik van Online Banking. De boeking van een dergelijke beschikking op de rekening leidt uitsluitend tot een gedoogd negatief saldo op de rekening; de bank is bevoegd in een dergelijk geval het hogere rentepercentage voor gedoogde negatieve saldi te eisen.

8. Verwerken en vrijgeven van opdrachten door de bank

(1) Verwerking van een opdracht voor Online en Mobile Banking geschiedt in het kader van een correcte administratie aan de voor de afwikkeling van de desbetreffende soort opdracht (bijvoorbeeld overschrijving) op de pagina van de bank voor Online Banking respectievelijk via de Mobile Bankingapp. Indien de opdracht wordt ontvangen na het op de pagina van de bank

III. Bijzondere bepalingen voor Online en Mobile Banking

voor Online respectievelijk Mobile Banking aangegeven of in het “overzicht van prijzen en diensten” bepaalde tijdstip (aanvaardingstermijn) of valt het tijdstip van ontvangst niet op een werkdag volgens het “overzicht van prijzen en diensten” van Savedo, wordt de opdracht geacht ontvangen te zijn op de daarop volgende werkdag. De verwerking begint niet eerder dan op die dag.

(2) Om op geldige wijze opdrachten voor Online Banking door te voeren, moet de cliënt deze autoriseren met het door de bank verstrekte Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerk (bijvoorbeeld TAN) en via Online Banking aan de bank doorgeven.

(3) De bank zal de opdracht uitvoeren indien voldaan is aan de volgende voorwaarden:

- De cliënt heeft zich gelegitimeerd met zijn Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerk;
- De gerechtigdheid van de cliënt voor de desbetreffende soort opdracht is voorhanden;
- Het dataformat voor Online respectievelijk Mobile Banking is in acht genomen;
- De separaat overeengekomen bestedingslimiet is niet overschreden;
- Er is voldaan aan de voorwaarden volgens de voor de desbetreffende soort opdracht geldende bijzondere bepalingen (bijvoorbeeld voldoende dekking op de rekening volgens de bijzondere bepalingen inzake betalingsverkeer).

Indien is voldaan aan de voorwaarden van de eerste zin, voert de bank de opdracht voor Online respectievelijk Mobile Banking uit volgens de bepalingen van de voor de desbetreffende soort opdracht geldende bijzondere bepalingen (bijvoorbeeld bepalingen inzake het betalingsverkeer, voorwaarden voor effectentransacties).

(4) Indien niet is voldaan aan de voorwaarden van lid 2 en 3, eerste zin, zal de bank de opdracht voor Online respectievelijk Mobile Banking niet uitvoeren en de cliënt via Online respectievelijk Mobile Banking informatie ter beschikking stellen over de niet-uitvoering en – voor zover mogelijk – over de redenen hiervoor en de mogelijkheden om fouten te corrigeren die hebben geleid tot de afwijzing.

9. Medewerkingsplichten van de cliënt; blokkering

(1) De cliënt is verplicht zich te houden aan de met de bank overeengekomen transmissie- en veiligheidsprocedures en dataformats. Dit geldt met name ten aanzien van het gebruik van het Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerk.

(2) De cliënt zal bij het invoeren van een opdracht de aan hem gegeven instructies in acht

nemen en alle door hem ingevoerde gegevens op volledigheid en juistheid controleren voordat hij de opdracht aan de bank doorstuurt.

(3) De cliënt zal door het gebruik van actuele software ter bescherming tegen virussen, firewall en het regelmatig uitvoeren van veiligheidsupdates voor zijn besturingssysteem en de gebruikte software ervoor zorgen dat zich geen computervirussen, “Trojans” of vergelijkbare schadelijke programma’s, codes of applicaties op zijn computer bevinden. Zodra er aanwijzingen zijn dat dit het geval zou kunnen zijn, is hij verplicht de bank onverwijld te informeren opdat deze in staat wordt gesteld de toegang van de cliënt te blokkeren totdat het veiligheidsrisico is opgeheven. Voor zover de cliënt gebruik maakt van een iTANCard kan hij deze met gebruikmaking van zijn login-paswoord ook zelf blokkeren via de website. Deze “zelfblokkering” kan respectievelijk moet eventueel geschieden door drie maal een onjuist login-paswoord in te voeren.

(4) De cliënt zal de door de bank medegedeelde veiligheids- en technische aanwijzingen voor het gebruik van de Online- respectievelijk Mobiletoegang in acht nemen. Dergelijke aanwijzingen kunnen de cliënt worden medegedeeld via e-mail, in het kader van het ordersysteem of op de website van de bank.

(5) Voor zover de bank via een van de ter beschikking staande communicatiemiddelen (bijvoorbeeld internet) niet bereikbaar is, is de cliënt verplicht uit te wijken naar een ander beschikbaar communicatiemiddel (bijvoorbeeld telefoon). De gebruiker is verplicht de bank onverwijld te informeren over een storing bij de verzending van gegevens en eventueel, bij gebruikmaking van een iTANCard, gebruik te maken van de mogelijkheid tot “zelfblokkering” via de website. Deze “zelfblokkering” kan respectievelijk moet eventueel geschieden door drie maal een onjuist login-paswoord in te voeren.

(6) De cliënt zal ervoor zorg dragen dat geen andere persoon kennis neemt van zijn Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerken en authenticatie-instrumenten en de vereiste maatregelen nemen om misbruik door onbevoegde derden uit te sluiten. Iedere persoon die het Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerk kent respectievelijk in het bezit komt van het authenticatie-instrument, is in staat ten laste van de rekening van de cliënt te beschikken. Er dient met name het volgende in acht genomen te worden ter bescherming van het Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerk:

- Het Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerk mag niet onbeveiligd elektronisch worden opgeslagen.

III. Bijzondere bepalingen voor Online en Mobile Banking

- Bij het invoeren van een Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerk dient ervoor gezorgd te worden dat een ander niet kan meekijken.
- Het Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerk mag niet per e-mail worden doorgegeven.
- Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerken mogen niet samen met een authenticatie-instrument worden bewaard.
- De cliënt mag voor de autorisatie, bijvoorbeeld van een opdracht of van de opheffing van een blokkering niet meer dan één TAN gebruiken.
- Het mobiele eindtoestel waarop per sms een TAN wordt ontvangen of via een geïnstalleerde app een TAN wordt gegenereerd, mag niet voor Online Banking worden gebruikt.
- De app die voor het genereren van het pTAN wordt gebruikt, moet rechtstreeks worden verkregen van de bank of van een aanbieder die door de bank aan de cliënt is toegewezen.

Indien de cliënt vermoedt dat een ander kennis heeft van een van zijn Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerken, is hij verplicht de bank onverwijld hierover te informeren en de desbetreffende toegang te laten blokkeren respectievelijk bij gebruikmaking van een TANCard deze via de website ook zelf te blokkeren. Deze “zelfblokkering” kan respectievelijk moet eventueel ook geschieden door drie maal een onjuiste PIN in te voeren. Indien er misbruik is gemaakt van de paswoorden zal de cliënt onverwijld aangifte doen bij de politie.

(7) Het Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerk mag om veiligheidsredenen niet worden opgeslagen met behulp van soft- en/of hardware.

(8) Indien de cliënt een onbevoegde derde toerekenbaar in staat stelt misbruik te maken van zijn Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerken of zijn authenticatie-instrumenten, is hij volledig aansprakelijk voor de eventuele schade die de bank lijdt. Ook aan medewerkers van de bank mag het Gepersonaliseerd Veiligheidskenmerk niet worden medegedeeld. Medewerkers van de bank zijn niet bevoegd het Gepersonaliseerd Veiligheidskenmerk bij de cliënt op te vragen. Ook aan andere verzoeken tot bekendmaking van zijn Gepersonaliseerd Veiligheidskenmerk of terbeschikkingstelling van zijn authenticatie-instrument mag de cliënt nooit gehoor geven.

(9) Indien het Gepersonaliseerd Veiligheidskenmerk verloren gaat, bekend wordt bij een niet bevoegd persoon of indien het vermoeden van misbruik bestaat, zal de cliënt het Gepersonaliseerd Veiligheidskenmerk onverwijld wijzigen of de toegang door de bank laten

blokkeren respectievelijk bij gebruikmaking van een iTANCard via de website gebruik maken van de mogelijkheid tot “zelfblokkering”. Deze “zelfblokkering” kan respectievelijk moet eventueel geschieden door drie maal een onjuist login-paswoord in te voeren. Voor zover hij zelf niet in staat is tot wijziging of blokkering, zal hij de bank onverwijld informeren; deze zal vervolgens de desbetreffende toegang tot Online en Mobile Banking blokkeren.

(10) De bank zal de toegang tot Online en Mobile Banking onverwijld blokkeren indien het gegronde vermoeden van misbruik bestaat. Zij zal de cliënt hierover informeren. Op verzoek van de cliënt zal zij de toegang blokkeren.

(11) De elektronische toegang wordt door de bank om veiligheidsredenen automatisch geblokkeerd indien een Gepersonaliseerd Veiligheidskenmerk drie maal achter elkaar verkeerd is ingevoerd. De bank zal de desbetreffende toegang tevens blokkeren indien het gegronde vermoeden van misbruik door een ander dan de cliënt bestaat. Ook op verzoek van de cliënt zal de bank de desbetreffende toegang blokkeren. De cliënt wordt hierover geïnformeerd.

Met de blokkering van de paswoorden en de iTANCard worden deze automatisch ongeldig. Aan een nieuwe iTANCard zijn kosten verbonden. Na blokkering kan de bank deze blokkering weer opheffen. In alle gevallen dient de cliënt contact op te nemen met de bank.

Bovendien mag de bank de toegang tot Online en Mobile Banking voor een cliënt blokkeren indien zij bevoegd is de overeenkomst betreffende Online en Mobile Banking om een zwaarwegende reden op te zeggen.

(12) Een blokkering kan niet door de cliënt worden opgeheven. De bank zal een blokkering opheffen of het Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerk respectievelijk het authenticatie-instrument vervangen indien het risico van misbruik niet langer bestaat. Hierover informeert zij de cliënt.

10. Aansprakelijkheid

(1) Aansprakelijkheid van de bank

Ten aanzien van de aansprakelijkheid van de bank in geval van een niet geautoriseerde Online Bankingtransactie en een niet, onjuist met vertraging uitgevoerde Online Bankingtransactie gelden de voor de desbetreffende soort opdracht overeengekomen bijzondere bepalingen (bijvoorbeeld voorwaarden voor het betalingsverkeer).

(2) Aansprakelijkheid van de rekeninghouder voor niet-geautoriseerde betalingen vóór het blokkeringsverzoek

- a) Indien een niet-geautoriseerde betaling vóór het blokkeringsverzoek voortvloeit uit het gebruik van een verloren gegaan, gestolen of anderszins zoekgeraakt authenticatie-instrument of een andere vorm van misbruik van een authenticatie-instrument, is de rekeninghouder aansprakelijk voor de schade die de bank hierdoor lijdt tot een bedrag van 50,- euro, ongeacht of de schuld bij de cliënt ligt.
- b) De rekeninghouder is niet verplicht de in a) bedoelde schade te vergoeden, indien:
- hij het verlies, de diefstal, het zoekraken of een ander misbruik van het authenticatie-instrument vóór de geautoriseerde betaling niet heeft kunnen opmerken, of
 - het verlies van het authenticatie-instrument is veroorzaakt door een medewerker, een agent of een filiaal van een dienstverlener, of een andere entiteit waaraan activiteiten van de dienstverlener zijn uitbesteed.
- c) Indien vóór het blokkeringsverzoek een niet-geautoriseerde betaling tot stand komt en de cliënt met frauduleuze bedoelingen heeft gehandeld of zijn meldings- en zorgplichten volgens deze voorwaarden opzettelijk of grof nalatig niet is nagekomen, is de hierdoor ontstane schade in afwijking van het bepaalde in a) en b) volledig voor rekening van de rekeninghouder. Er kan met name sprake zijn van grove nalatigheid van de cliënt indien hij
- het verlies of de diefstal van het authenticatie-instrument of het misbruik van het authenticatie-instrument of van het Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerk niet onverwijld meldt bij de bank nadat hij hiervan kennis heeft gekregen;
 - het Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerk onbeveiligd elektronisch heeft opgeslagen;
 - het Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerk niet geheim heeft gehouden en het misbruik hierdoor is veroorzaakt;
 - het Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerk per e-mail heeft doorgegeven;
 - het Gepersonaliseerde Veiligheidskenmerk vermeldt op het authenticatie-instrument of samen hiermee bewaard heeft;
 - meer dan één TAN heeft gebruikt voor de autorisatie van een opdracht;
 - bij de smsTAN-procedure het apparaat waarmee de TAN wordt ontvangen (bijvoorbeeld mobiele telefoon) ook gebruikt voor Online Banking of bij de pTAN-procedure het apparaat waarop de app voor het genereren van het pTAN geïnstalleerd is (bijvoorbeeld een smartphone of tablet) ook gebruikt voor Online Banking.

- de op zijn authenticatie-instrument weergegeven opdrachtgegevens niet controleert.

In afwijking van het bepaalde in a) en c) is de rekeninghouder niet verplicht de schade te vergoeden indien de bank geen sterke cliëntauthenticatie volgens § 1, lid 24 van de *Zahlungsdiensteaufsichtsgesetz* van de cliënt heeft geëist terwijl de bank overeenkomstig § 68, lid 4 van de *Zahlungsdiensteaufsichtsgesetz* daartoe verplicht was. Een sterke cliëntauthenticatie vereist met name het gebruik van twee onafhankelijke elementen uit de categorie kennis (iets wat de cliënt weet, bijvoorbeeld zijn login-paswoord), bezit (iets wat de cliënt bezit, bijvoorbeeld een TAN-generator) of inherentie (iets wat de cliënt is, bijvoorbeeld een vingerafdruk).

- d) De aansprakelijkheid voor schade die wordt veroorzaakt binnen de periode waarvoor de bestedingslimiet geldt, is steeds beperkt tot de overeengekomen bestedingslimiet.
- e) De rekeninghouder is niet verplicht de in a) en c) bedoelde schade te vergoeden, indien de cliënt het blokkeringsverzoek niet kon indienen omdat de bank geen mogelijkheden had voorzien om het blokkeringsverzoek te kunnen ontvangen.
- f) Het bepaalde in b) en d) is niet van toepassing indien de cliënt met frauduleuze bedoelingen heeft gehandeld.

g) Indien de rekeninghouder geen consument is, geldt bovendien het volgende:

- De rekeninghouder is aansprakelijk voor schade als gevolg van niet-geautoriseerde betalingen boven het maximumbedrag van 50,- euro zoals genoemd in a) en c), indien de cliënt zijn meldings- en zorgplichten volgens deze voorwaarden opzettelijk of grof nalatig niet is nagekomen.
- De in het eerste punt onder b) genoemde beperking van de aansprakelijkheid is niet van toepassing.

(3) Aansprakelijkheid van de bank vanaf het blokkeringsverzoek

Zodra de bank een blokkeringsverzoek heeft ontvangen van een cliënt, neemt zij alle hierna door niet-geautoriseerde Online Bankingtransacties ontstane schade voor haar rekening. Dit geldt niet indien de cliënt met frauduleuze bedoelingen heeft gehandeld.

(4) Uitsluiting van aansprakelijkheid

Claims zijn uitgesloten indien de omstandigheden die aanleiding zijn voor de claim voortvloeien uit een ongebruikelijke en niet te voorzien gebeurtenis, waarop de partij die zich beroept op de gebeurtenis, geen invloed heeft, en waarvan de gevolgen ondanks de gepaste zorg door haar niet vermeden hadden kunnen worden.

IV. Voorwaarden voor het betalingsverkeer

Ten aanzien van de uitvoering van betaalopdrachten van cliënten gelden de volgende voorwaarden.

1 Algemeen

1.1 Belangrijke kenmerken van overschrijvingen, inclusief machtiging tot automatische afschrijving

De cliënt kan de bank opdracht geven geldbedragen middels een overschrijving giraal ten gunste van een ontvanger naar de dienstverlener van de ontvanger te sturen. De cliënt kan de bank tevens opdracht geven op een vaste dag een gelijkblijvend geldbedrag naar dezelfde rekening van de ontvanger over te maken (machtiging tot automatische afschrijving).

1.2 Door de cliënt te verstrekken gegevens

Voor deze procedure zal de cliënt de volgende gegevens betreffende de ontvanger van de betaling gebruiken:

Bestemming	Valuta	Gegevens ontvanger
Binnenland	euro	IBAN ⁴
Grensoverschrijdend binnen de Europese Economische Ruimte ⁵	euro	IBAN
Binnenland of binnen de Europese Economische Ruimte	Andere valuta dan euro	IBAN en BIC of rekeningnummer en BIC
Buiten de Europese Economische Ruimte	euro of andere valuta	IBAN en BIC of rekeningnummer en BIC

De voor de uitvoering van de overschrijving vereiste gegevens zijn vastgelegd in artikel 2.1 en 3.1.1 en 3.2.1.

1.3 Verlenen van de betaalopdracht en autorisatie

- (1) De cliënt geeft de bank een betaalopdracht middels een door de bank goedgekeurd formulier of op de met de bank anderszins overeengekomen wijze (bijvoorbeeld via Online Banking) met de vereiste gegevens volgens artikel 2.1 respectievelijk artikel 3.1.1 en artikel 3.2.1. De cliënt zal letten op de leesbaarheid, volledigheid en juistheid van deze gegevens. Niet leesbare, onvolledige of onjuiste gegevens kunnen leiden tot vertraging en tot onjuist uitgevoerde overschrijvingen; hierdoor kan schade ontstaan voor de cliënt. In geval van niet leesbare, onvolledige of onjuiste gegevens kan de bank de uitvoering weigeren (zie ook artikel 1.7). Indien de cliënt de uitvoering van de overschrijving zeer urgent acht, zal hij dit separaat mededelen aan de bank. Bij overschrijvingen middels een formulier zal dit geschieden buiten het formulier om indien het formulier zelf niet voorziet in deze mogelijkheid.
- (2) De cliënt autoriseert de betaalopdracht door zijn handtekening of op de anderszins met de bank overeengekomen wijze (bijvoorbeeld via Online Banking-PIN/TAN). Deze autorisatie omvat tegelijkertijd de uitdrukkelijke toestemming dat de bank de voor de uitvoering van de overschrijving vereiste persoonsgegevens van de cliënt opvraagt (uit haar gegevensbank), verwerkt, doorgeeft en opslaat.
- (3) Op verzoek van de cliënt deelt de bank voorafgaand aan de uitvoering van een betaalopdracht de maximale termijn voor de betaling mede alsmede de in rekening te brengen vergoedingen en eventueel de specificatie hiervan.
- (4) De klant heeft het recht voor de verstrekking van de betaalopdracht aan de bank een betalingsinitiatiedienst overeenkomstig § 1, lid 33 van de *Zahlungsdienstenaufsichtsgesetz* te gebruiken, tenzij de betaalrekening van de cliënt voor hem niet online toegankelijk is.

1.4 Ontvangst van de betaalopdracht door de bank

- (1) De betaalopdracht wordt effectief indien deze wordt ontvangen door de bank. Dit geldt ook wanneer de betaalopdracht via een betalingsinitiatiedienstaanbieder wordt verstrekt. De ontvangst geschiedt door de aankomst van de opdracht in de hiervoor bestemde voorzieningen van de bank (bijvoorbeeld ontvangst op de server voor Online Banking van de

⁴International Bank Account Nummer (Internationaal Bankrekeningnummer)

⁵Tot de Europese Economische Ruimte behoren thans: België, Bulgarije, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk (inclusief Frans Guayana, Guadeloupe, Martinique, Mayotte, Réunion),

Griekenland, Ierland, IJsland, Italië, Kroatië, Letland, Liechtenstein, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Zweden, Slowakije, Slovenië, Spanje, Tsjechische Republiek, Hongarije, Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, Cyprus.

bank).

(2) Indien het tijdstip van ontvangst van de betaalopdracht volgens lid 1, derde zin, niet op een werkdag van de bank volgens de AV valt, wordt de betaalopdracht geacht pas ontvangen te zijn op de daaropvolgende werkdag.

(3) Indien de betaalopdracht wordt ontvangen na het in de AV aangegeven tijdstip van inontvangstname, wordt de betaalopdracht voor de bepaling van de uitvoeringstermijn (zie artikel 2.2.2) geacht pas op de daaropvolgende werkdag ontvangen te zijn.

1.5 Intrekken van de betaalopdracht

(1) De cliënt kan een betaalopdracht tot ontvangst van deze betaalopdracht door de bank (zie artikel 1.4, lid 1 en 2) intrekken middels een verklaring aan de bank. Na ontvangst van de betaalopdracht is het onder voorbehoud van lid 2 en 3 niet meer mogelijk deze in te trekken. Indien de cliënt voor de verstrekking van zijn betaalopdracht een betalingsinitiatiedienst gebruikt, kan hij de betaalopdracht in afwijking van de eerste zin niet meer bij de bank intrekken nadat hij de betalingsinitiatiedienstaanbieder toestemming voor de uitvoering van de overschrijving heeft verstrekt.

(2) Indien de bank en de cliënt een bepaalde dag voor de uitvoering van de overschrijving zijn overeengekomen (zie artikel 2.2.2, lid 2), kan de cliënt de overschrijving respectievelijk de machtiging tot automatische afschrijving (zie artikel 1.1) uiterlijk aan het einde van de werkdag van de bank die vóór de overeengekomen dag ligt intrekken. De werkdagen van de bank zijn vermeld in de AV. Na tijdige ontvangst door de bank van de intrekking van een machtiging tot automatische afschrijving worden geen overschrijvingen meer uitgevoerd op grond van die machtiging tot automatische afschrijving.

(3) Na de in lid 1 en 2 genoemde tijdstippen kan de betaalopdracht slechts worden ingetrokken indien cliënt en bank dit zijn overeengekomen. De overeenkomst wordt effectief indien de bank erin slaagt de uitvoering te voorkomen of de betaalopdracht ongedaan te maken. Indien de cliënt voor de verstrekking van de betaalopdracht een betalingsinitiatiedienstaanbieder gebruikt, is aanvullend de toestemming van de betalingsinitiatiedienstaanbieder en de

ontvanger van de betaling vereist. Voor de behandeling van een dergelijke intrekking door de cliënt brengt de bank de in het overzicht van prijzen en diensten vermelde vergoeding in rekening.

1.6 Uitvoeren van de betaalopdracht

(1) De bank voert de betaalopdracht van de cliënt uit indien de voor de uitvoering vereiste gegevens (zie de artikelen 2.1, 3.1.1 en 3.2.1) op de overeengekomen wijze (zie artikel 1.3, lid 1) beschikbaar zijn, de betaalopdracht door de cliënt is geautoriseerd (zie artikel 1.3, lid 2) en een voor de uitvoering van de overschrijving toereikend tegoed⁶ in de desbetreffende valuta voorhanden is of een toereikende bestedingslimiet is verstrekt (voorwaarden voor uitvoering).

(2) De bank en de overige bij de uitvoering van de overschrijving betrokken dienstverleners zijn bevoegd de overschrijving uitsluitend aan de hand van de door de cliënt verstrekte gegevens van de ontvanger (zie artikel 1.2) uit te voeren.

(3) De bank informeert de cliënt minimaal eenmaal per maand op de voor rekeninginformatie overeengekomen wijze over de uitvoering van overschrijvingen. Met cliënten die geen consument zijn, kan de wijze en de frequentie van de informatieverstrekking separaat worden overeengekomen.

1.7 Afwijzen van de uitvoering

(1) Indien niet wordt voldaan aan de voorwaarden voor uitvoering (zie artikel 1.6, lid 1), kan de bank de uitvoering van de betaalopdracht afwijzen. De bank zal de cliënt onverwijld, in ieder geval echter binnen de in artikel 2.2.1 respectievelijk de artikelen 3.1.2 en 3.2.2 overeengekomen termijn, hierover informeren. Dit kan tevens op de voor rekeninginformatie overeengekomen wijze geschieden. De bank zal, voor zover mogelijk, de redenen voor de afwijzing en de mogelijkheden aangeven hoe fouten gecorrigeerd kunnen worden die tot de afwijzing hebben geleid.

(2) Indien de bank de door de cliënt verstrekte gegevens niet eenduidig kan koppelen aan een ontvanger, een betaalrekening of een dienstverlener van de ontvanger, zal de bank de cliënt dienaangaande onverwijld informatie ter beschikking stellen en de betaalopdracht eventueel aan hem retourneren.

⁶ Na valuterings

(3) Voor een gegronde afwijzing van de uitvoering van een geautoriseerde betaalopdracht brengt de bank de in het overzicht van prijzen en diensten vermelde vergoeding in rekening.

1.8 Verzenden van betaalgegevens

In het kader van de uitvoering van de overschrijving verzendt de bank de in de overschrijving opgenomen gegevens (betaalgegevens) rechtstreeks of via derden naar de dienstverlener van de ontvanger. De dienstverlener van de ontvanger kan de betaalgegevens, waaronder begrepen de IBAN van de betaler, geheel of gedeeltelijk aan de ontvanger ter beschikking stellen.

Bij een grensoverschrijdende overschrijving en bij een spoedoverschrijving in het binnenland kunnen de betaalgegevens ook via het systeem van de in België gevestigde Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT) worden doorgestuurd naar de dienstverlener van de ontvanger. Om veiligheidsredenen slaat SWIFT de betaalgegevens tijdelijk in haar rekencentra in de Europese Unie en Zwitserland op.

1.9 Melden van niet-geautoriseerde of verkeerd uitgevoerde overschrijvingen

De cliënt zal de bank onverwijld na constatering van een niet-geautoriseerde of verkeerd uitgevoerde betaalopdracht informeren. Dit geldt ook wanneer een betalingsinitiatiedienstaanbieder bij de overschrijving betrokken is.

1.10 Kosten en wijziging hiervan

1.10.1 Kosten voor consumenten

De kosten voor het betalingsverkeer zijn vermeld in het "Overzicht van prijzen en diensten". Wijzigingen in deze kosten voor het betalingsverkeer worden de cliënt uiterlijk twee maanden vóór het tijdstip van inwerkingtreding in beginsel uitsluitend op elektronische wijze aangeboden. Indien de cliënt in het kader van de relatie met de bank een schriftelijk wijze van communiceren is overeengekomen, kunnen de wijzigingen tevens in tekstuele vorm worden aangeboden. In een dergelijk geval worden de verzendkosten volgens het alsdan geldige overzicht van prijzen en diensten bij de cliënt in rekening gebracht. De cliënt kan de wijzigingen voor het voorgestelde tijdstip van inwerkingtreding ervan aanvaarden of afwijzen.

De cliënt wordt geacht zijn toestemming gegeven te hebben indien hij niet vóór het

voorgestelde tijdstip van inwerkingtreding van de wijzigingen deze heeft afgewezen. De bank zal hem in haar aanbod met name hierop wijzen.

Indien de cliënt wijzigingen van de kosten worden aangeboden, kan hij de relatie vóór het voorgestelde tijdstip van inwerkingtreding van de wijzigingen ook zonder inachtneming van een termijn en kosteloos opzeggen. Op dit recht tot opzegging zal de bank hem in haar aanbod met name wijzen.

Voor de wijziging van kosten voor de raamovereenkomst inzake betaaldiensten (betaalrekeningovereenkomst) is Hoofdstuk I, artikel 13, lid 5 AV van toepassing.

1.10.2 Kosten voor cliënten die geen consument zijn

Bij kosten en wijziging hiervan

- voor overschrijvingen
- voor overschrijvingen van cliënten die geen consument zijn,

blijft het bepaalde in Hoofdstuk I, artikel 13, lid 2 tot en met 6 van de AV gelden.

1.11 Wisselkoers

Indien de cliënt een betaalopdracht geeft in een andere valuta dan de rekeningvaluta, wordt de rekening desondanks in de rekeningvaluta belast. De bepaling van de wisselkoers bij een dergelijke overschrijving geschiedt volgens de omrekeningsregeling in het "overzicht van prijzen en diensten".

Een wijziging van de in de omrekeningsregeling genoemde referentiewisselkoers wordt onmiddellijk en zonder voorafgaande verwittiging van de cliënt effectief. De referentiewisselkoers wordt door de bank toegankelijk gemaakt of is afkomstig uit een openbaar toegankelijke bron.

1.12 Meldplichten volgens de regelgeving inzake buitenlandse handel

De cliënt zal de meldplichten volgens de regelgeving inzake buitenlandse handel in acht nemen.

2 Overschrijvingen binnen Duitsland en naar andere staten van de Europese Economische

Ruimte (EER)⁷ in euro's of andere EER-valuta's⁸

2.1 Vereiste gegevens

De cliënt moet in de betaalopdracht de volgende gegevens verstrekken:

- naam van de ontvanger;
- gegevens van de ontvanger (zie artikel 1.2); indien bij een overschrijving in een andere EER-valuta dan euro de BIC onbekend is, dient in plaats hiervan de volledige naam en het adres van de dienstverlener van de ontvanger vermeld te worden;
- valuta (eventueel afkorting volgens bijlage 1);
- bedrag;
- naam van de cliënt;
- IBAN van de cliënt;
- bij grensoverschrijdende overschrijving de mededeling "kosten delen" tussen cliënt en ontvanger.

2.2 Maximale uitvoeringstermijn

2.2.1 Duur van de termijn

De bank is verplicht ervoor te zorgen dat het bedrag van de overschrijving uiterlijk binnen de in de AG vermelde uitvoeringstermijn wordt ontvangen door de dienstverlener van de ontvanger.

2.2.2 Begin van de uitvoeringstermijn

(1) De uitvoeringstermijn begint op het tijdstip van ontvangst door de bank van de betaalopdracht van de cliënt (zie artikel 1.4).

(2) Indien de bank en de cliënt overeenkomen dat de uitvoering van de overschrijving op een bepaalde dag of aan het einde van een bepaalde periode of op de dag begint

waarop de cliënt het voor de uitvoering vereiste geldbedrag in de desbetreffende valuta aan de bank ter beschikking heeft gesteld, is de in de opdracht vermelde of anderszins overeengekomen datum maatgevend voor het begin van de uitvoeringstermijn. Indien de overeengekomen datum niet op een werkdag van de bank valt, begint de uitvoeringstermijn op de daarop volgende werkdag. De werkdagen van de bank zijn vermeld in de AV.

(3) Bij een betaalopdracht in een van de rekening van de cliënt afwijkende valuta begint de uitvoeringstermijn op de dag waarop het bedrag van de overschrijving in de valuta van de opdracht beschikbaar is.

2.2.3 Overschrijvingen binnen Duitsland en naar andere staten van de Europese Economische Ruimte (EER) in euro's of een andere EER-valuta

Binnenlandse overschrijvingen in euro's uiterlijk op het einde van de op het tijdstip van ontvangst van de betaalopdracht volgende werkdag op de rekening van de kredietinstelling van de begunstigde. Overschrijvingen binnen de Europese Economische Ruimte die niet in euro's geschieden en op elektronische wijze worden ingediend binnen vier werkdagen. Bij op papier ingediende overschrijvingen uiterlijk op het einde van de tweede op het tijdstip van ontvangst van de betaalopdracht volgende werkdag.

2.3 Recht van de cliënt op restitutie, correctie en schadevergoeding

2.3.1 Restitutie in geval van een niet-geautoriseerde overschrijving

In geval van een niet-geautoriseerde overschrijving (zie artikel 1.3, lid 2) heeft de bank tegenover de cliënt geen recht op restitutie van haar onkosten. Zij is verplicht het bedrag van de overschrijving aan de cliënt te restitueren en, voor zover de rekening van de cliënt is belast voor het bedrag, het saldo op de rekening weer aan te vullen tot het saldo dat zonder de belasting voor de niet-geautoriseerde overschrijving zou hebben bestaan. Deze verplichting moet worden nagekomen in overeenstemming met de AV en uiterlijk voor het einde van de werkdag die volgt op de dag waarop de bank erop wordt gewezen dat de overschrijving niet geautoriseerd is of de bank op een andere manier daarvan kennis heeft genomen. Indien de bank aan een bevoegde instantie schriftelijk heeft

⁷ Tot de Europese Economische Ruimte behoren thans: België, Bulgarije, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk (inclusief Frans Guayana, Guadeloupe, Martinique, Mayotte, Réunion), Griekenland, Ierland, IJsland, Italië, Kroatië, Letland, Liechtenstein, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Zweden, Slowakije, Slovenië, Spanje, Tsjechische Republiek, Hongarije, Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, Cyprus.

⁸ Tot de EER-valuta's behoren thans: euro, Brits pond sterling, Bulgaarse lev, Deense kroon, Estse kroon, IJslandse kroon, Kroatische kuna, Letse lats, Zwitserse frank, Litouwse litas, Noorse kroon, Poolse zloty, Roemeense leu, Zweedse kroon, Tsjechische kroon, Hongaarse forint.

medegedeeld dat zij vermoedt dat er sprake is van frauduleus gedrag door de cliënt, dient zij haar in de tweede zin genoemde verplichting onverwijld te controleren en na te komen indien haar vermoeden van fraude niet wordt bevestigd. Indien de overschrijving via een betalingsinitiatiedienst aanbieder is uitgevoerd, dan gelden de in de tweede tot en met de vierde zin genoemde verplichtingen voor de bank.

2.3.2 Aanspraken in geval van niet-uitvoering, onjuiste uitvoering of uitvoering met vertraging van een geautoriseerde overschrijving

(1) In geval van niet-uitvoering of onjuiste uitvoering van een geautoriseerde overschrijving kan de cliënt van de bank de onverwijld en volledige restitutie van het bedrag van de overschrijving verlangen voor zover de betaling niet is geschied of onjuist was. Indien de rekening van de cliënt is belast voor het bedrag, vult de bank het saldo weer aan tot het saldo dat zonder de niet uitgevoerde of onjuist uitgevoerde betaling zou hebben bestaan. Indien de overschrijving via een betalingsinitiatiedienst aanbieder wordt uitgevoerd, dan gelden de in de eerste en tweede zin genoemde verplichtingen voor de bank. Voor zover de bank of derden kosten mocht hebben afgetrokken van het bedrag van de overschrijving, betaalt de bank ten gunste van de ontvanger onverwijld het afgetrokken bedrag.

(2) De cliënt kan behalve in de gevallen genoemd in lid 1 van de bank restitutie van kosten en rente verlangen voor zover deze in verband met de niet-uitvoering of onjuiste uitvoering van de overschrijving bij hem in rekening zijn gebracht of van zijn rekening zijn afgeboekt.

(3) In geval van vertraging bij de uitvoering van een geautoriseerde overschrijving kan de cliënt van de bank eisen dat deze de dienstverlener van de ontvanger oproept het bedrag van de overschrijving zodanig op de betaalrekening van de ontvanger bij te schrijven dat het erop lijkt dat de overschrijving tijdig werd uitgevoerd. De in de eerste zin genoemde verplichting geldt ook wanneer de overschrijving door de klant via een betalingsinitiatiedienst aanbieder wordt uitgevoerd. Indien de bank aantoonbaar dat het bedrag van de overschrijving tijdig door de dienstverlener van de ontvanger is ontvangen, dan vervalt deze verplichting. De in de eerste zin genoemde verplichting is niet van toepassing indien de cliënt geen consument is.

(4) Indien een overschrijving niet of onjuist is uitgevoerd, zal de bank op verzoek van de cliënt de betaling reconstrueren en de cliënt informeren over de conclusies.

2.3.3 Schadevergoeding op grond van plichtsverzuim

(1) In geval van niet-uitvoering, onjuiste uitvoering of uitvoering met vertraging van een geautoriseerde overschrijving of in geval van een niet-geautoriseerde overschrijving kan de cliënt van de bank vergoeding eisen van de schade die niet reeds is genoemd in artikel 2.3.1 en 2.3.2. Dit geldt niet indien de tekortkoming niet aan de bank is te wijten. De bank zal in een dergelijk geval voor een schuld die een derde treft opkomen zoals een eigen schuld, tenzij de belangrijkste oorzaak ligt bij een derde die door de cliënt is aangewezen. Indien de cliënt als gevolg van een toerekenbare gedraging heeft bijgedragen tot het ontstaan van schade, wordt volgens de beginselen van medeschuld bepaald in welke mate bank en cliënt de schade op zich nemen.

(2) De aansprakelijkheid volgens lid 1 is beperkt tot 12.500,- euro. Dit maximum geldt niet

- ten aanzien van niet-geautoriseerde overschrijvingen;
- in geval van opzet of grove nalatigheid van de bank;
- ten aanzien van risico's die de bank met name op zich heeft genomen en
- ten aanzien van renteschade, indien de cliënt consument is.

2.3.4 Aanspraken van cliënten die geen consument zijn

In afwijking van de aanspraken van artikel 2.3.2 en artikel 2.3.3 heeft een cliënt die geen consument is bij een niet uitgevoerde, onjuist uitgevoerde of met vertraging uitgevoerde geautoriseerde overschrijving of niet-geautoriseerde overschrijving afgezien van eventuele rechten op afgifte volgens § 667 BGB en §§ 812 e.v. BGB slechts recht op schadevergoeding volgens het hierna bepaalde:

- De bank is aansprakelijk voor eigen schuld. Indien de cliënt door een toerekenbare gedraging heeft bijgedragen tot het ontstaan van schade, wordt volgens de beginselen van medeschuld bepaald in welke mate bank en cliënt de schade voor hun rekening nemen;
- Voor schuld van de door de bank ingeschakelde derden is de bank niet aansprakelijk. In een dergelijk geval is de aansprakelijkheid van de bank beperkt tot de zorgvuldige selectie en instructie van de eerste ingeschakelde derde (uitbestede opdracht);
- Een recht op schadevergoeding van de cliënt is qua omvang beperkt tot het bedrag van de overschrijving exclusief de door de bank in rekening gebrachte kosten en rente.

Voor zover het gaat om het claimen van gevolgschade, is het recht beperkt tot maximaal 12.500,- euro per overschrijving. Deze beperkingen van de aansprakelijkheid gelden niet ten aanzien van opzet of grove nalatigheid van de bank en ten aanzien van risico's die de bank met name op zich heeft genomen, en evenmin ten aanzien van niet-geautoriseerde overschrijvingen.

2.3.5 Uitsluiting van aansprakelijkheid en klachten

(1) Aansprakelijkheid van de bank volgens artikel 2.3.2 tot en met 2.3.4 is in de volgende gevallen uitgesloten:

- De bank toont tegenover de cliënt aan dat het bedrag van de overschrijving tijdig en volledig door de dienstverlener van de ontvanger is ontvangen.
- De overschrijving is uitgevoerd in overeenstemming met de door de cliënt verstrekte onjuiste gegevens van de ontvanger (zie artikel 1.2). In een dergelijk geval kan de cliënt echter van de bank eisen dat zij zich in het kader van haar mogelijkheden inspant het bedrag van de betaling terug te ontvangen. Indien het niet mogelijk is het bedrag van de overschrijving terug te ontvangen, is de bank verplicht de cliënt op schriftelijk verzoek alle beschikbare gegevens te verstrekken, opdat de cliënt het bedrag bij de feitelijke ontvanger van de overschrijving kan terugvorderen. Voor de in de tweede en derde zin van dit item genoemde activiteiten brengt de bank de in het overzicht van prijzen en diensten vermelde vergoeding in rekening.

(2) Aanspraken van de cliënt volgens artikel 2.3.1 tot en met 2.3.4 en klachten van de cliënt aan de bank op grond van niet of onjuist uitgevoerde overschrijvingen of op grond van niet-geautoriseerde overschrijvingen zijn uitgesloten indien de cliënt de bank niet uiterlijk 13 maanden na de dag van de belasting voor een niet-geautoriseerde of onjuist uitgevoerde overschrijving hierover heeft geïnformeerd. Deze termijn begint slechts te lopen indien de bank de cliënt uiterlijk binnen een maand na de debitering op de voor rekeninginformatie overeengekomen wijze over de debitering voor de overschrijving heeft geïnformeerd; zo niet,

⁹ Tot de Europese Economische Ruimte behoren thans: België, Bulgarije, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk (inclusief Frans Guayana, Guadeloupe, Martinique, Mayotte, Réunion), Griekenland, Ierland, IJsland, Italië, Kroatië, Letland, Liechtenstein, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Zweden, Slowakije, Slovenië, Spanje, Tsjechische Republiek, Hongarije, Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, Cyprus.

¹⁰ Bijvoorbeeld US dollar.

¹¹ Derde landen zijn alle staten buiten de Europese Economische Ruimte (thans: België, Bulgarije,

is voor het begin van de termijn de dag van verwittiging maatgevend. Aanspraken op schadevergoeding volgens artikel 2.3.3 kan de cliënt ook na verloop van de in de eerste zin genoemde termijn doen gelden indien hij niet toerekenbaar niet in staat was deze termijn in acht te nemen. Het bepaalde in de eerste tot en met de derde zin geldt ook wanneer de cliënt de overschrijving via een betalingsinitiatiedienst aanbieder uitvoert.

(3) Aanspraken van de cliënt zijn uitgesloten indien de tot een aanspraak aanleiding gevende omstandigheden

- voortvloeien uit een ongebruikelijke en niet te voorziene gebeurtenis waarop de bank geen invloed heeft en waarvan de gevolgen ondanks de gepaste zorg niet vermeden hadden kunnen worden, of
- door de bank zijn bewerkstelligd op grond van een wettelijke verplichting.

3 Overschrijvingen binnen Duitsland en naar andere staten van de Europese Economische Ruimte (EER)⁹ in valuta van een staat buiten de EER (derdelandvaluta)¹⁰ alsmede overschrijvingen naar staten buiten de EER (derde landen)¹¹

3.1 Overschrijvingen binnen Duitsland en naar andere staten van de Europese Economische Ruimte (EER) in valuta van een staat buiten de EER (derdelandvaluta)

3.1.1 Vereiste gegevens

De cliënt moet in de betaelopdracht de volgende gegevens verstrekken:

- naam van de ontvanger;
- gegevens van de ontvanger (zie artikel 1.2); indien bij een grensoverschrijdende overschrijving de BIC onbekend is, dient in plaats hiervan de volledige naam en het adres van de dienstverlener van de ontvanger vermeld te worden;

Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk (inclusief Frans Guayana, Guadeloupe, Martinique, Mayotte, Réunion), Griekenland, Ierland, IJsland, Italië, Kroatië, Letland, Liechtenstein, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Noorwegen, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Zweden, Slowakije, Slovenië, Spanje, Tsjechische Republiek, Hongarije, Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland en Cyprus).

- land van bestemming (eventueel afkorting volgens bijlage 1);
- valuta (eventueel afkorting volgens bijlage 1)
- bedrag,
- naam van de cliënt;
- rekeningnummer en bankcode of IBAN van de cliënt.

3.1.2 Uitvoeringstermijn

Overschrijvingen worden zo spoedig mogelijk tot stand gebracht.

3.1.3 Aanspraken van de cliënt op restitutie, correctie en schadevergoeding

3.1.3.1 Restitutie bij een niet-geautoriseerde betaling

In geval van een niet-geautoriseerde overschrijving (zie hierboven artikel 1.3, lid 2) heeft de bank tegenover de cliënt geen aanspraak op restitutie van haar onkosten. Zij is verplicht het bedrag van de betaling aan de cliënt te restitueren en, voor zover een rekening van de cliënt is belast voor het bedrag, het saldo op de rekening weer aan te vullen tot het saldo dat zonder de belasting voor de niet-geautoriseerde overschrijving zou hebben bestaan. Deze verplichting moet worden nagekomen in overeenstemming met het overzicht van diensten en prijzen en uiterlijk voor het einde van de werkdag die volgt op de dag waarop de bank erop wordt gewezen dat de overschrijving niet geautoriseerd is of de bank op een andere manier daarvan kennis heeft genomen. Indien de bank aan een bevoegde instantie schriftelijk heeft medegedeeld dat zij vermoedt dat er sprake is van frauduleus gedrag door de cliënt, dient zij haar in de tweede zin genoemde verplichting onverwijld te controleren en na te komen indien haar vermoeden van fraude niet wordt bevestigd. Indien de overschrijving via een betalingsinitiatiedienstaanbieder is uitgevoerd, dan gelden de in de tweede tot en met de vierde zin genoemde verplichtingen voor de bank.

3.1.3.2 Aanspraken in geval van niet-uitvoering, onjuiste uitvoering of uitvoering met vertraging van een geautoriseerde overschrijving

(1) In geval van een niet, onjuist of met vertraging uitgevoerde geautoriseerde overschrijving kan de cliënt van de bank eisen dat zij het bedrag van de overschrijving onverwijld en volledig restitueert, indien de betaling niet of onjuist werd uitgevoerd. Indien het bedrag van de

rekening van de cliënt werd afgeschreven, vult zij het saldo van de rekening weer aan tot het saldo dat zonder niet of onjuist uitgevoerde betaling zou hebben bestaan. Indien de overschrijving door de cliënt via een betalingsinitiatiedienstaanbieder wordt uitgevoerd, dan gelden de in de eerste en tweede zin genoemde verplichtingen voor de bank. Indien door de bank of door de bank ingeschakelde derden vergoedingen op het bedrag van de overschrijving in mindering zijn gebracht, vergoedt de bank het in mindering gebrachte bedrag onverwijld aan de ontvanger.

(2) De cliënt kan afgezien van lid (1) eisen dat de bank eventuele vergoedingen en rente terugbetaalt die hem in verband met de niet of onjuist uitgevoerde overschrijving in rekening werden gebracht of van zijn rekening zijn afgeschreven.

(3) In geval van een uitvoering met vertraging van een geautoriseerde overschrijving kan de cliënt van de bank eisen dat zij de dienstverlener van de ontvanger oproept het bedrag van de overschrijving zodanig op de betaalrekening van de ontvanger bij te schrijven dat het erop lijkt dat de overschrijving tijdig werd uitgevoerd. De in de eerste zin genoemde verplichting geldt ook wanneer de overschrijving door de klant via een betalingsinitiatiedienstaanbieder wordt uitgevoerd. Indien de bank aantoonbaar dat het bedrag van de overschrijving tijdig door de dienstverlener van de ontvanger is ontvangen, dan vervalt deze verplichting. De in de eerste zin genoemde verplichting is niet van toepassing indien de cliënt geen consument is.

(4) Indien een overschrijving niet of onjuist is uitgevoerd, maakt de bank op verzoek van de cliënt een evaluatie van het betalingsproces en stelt zij de cliënt op de hoogte van de resultaten.

3.1.3.3 Schadevergoeding op grond van plichtsverzuim

(1) In geval van een niet-uitvoering, onjuiste uitvoering of uitvoering met vertraging van een geautoriseerde overschrijving of in geval van een niet-geautoriseerde overschrijving kan de cliënt van de bank vergoeding eisen van de schade die niet reeds is genoemd in artikel 3.1.3.1 en artikel 3.1.3.2. Dit geldt niet indien de tekortkoming niet aan de bank is te wijten. De bank zal in een dergelijk geval voor een schuld die een derde treft opkomen zoals een eigen schuld, tenzij de belangrijkste oorzaak ligt bij een derde die door de cliënt is aangewezen. Indien de cliënt door een toerekenbare gedraging heeft bijgedragen tot het ontstaan van schade, wordt volgens de beginselen van medeschuld bepaald in welke mate bank en cliënt de schade voor hun rekening nemen.

(2) De aansprakelijkheid volgens lid 1 is beperkt tot 12.500,- euro. Dit maximum geldt niet

- ten aanzien van niet-geautoriseerde overschrijvingen;
- in geval van opzet of grove nalatigheid van de bank;
- ten aanzien van risico's die de bank met name op zich heeft genomen; en

- ten aanzien van renteschade, indien de cliënt consument is.

3.1.3.4 Bijzondere regeling voor bestanddelen van de overschrijving die buiten de EER worden verricht

Voor bestanddelen van de overschrijving die buiten de EER worden verricht bestaan in afwijking van de aanspraken van artikel 3.1.3.2 en artikel 3.1.3.3 in geval van een niet-uitvoering, onjuiste uitvoering of uitvoering met vertraging van een geautoriseerde overschrijving afgezien van eventuele rechten op afgifte volgens § 667 BGB en §§ 812 e.v. BGB slechts rechten op schadevergoeding volgens het hierna bepaalde:

- De bank is aansprakelijk voor eigen schuld. Indien de cliënt door een toerekenbare gedraging heeft bijgedragen tot het ontstaan van schade, wordt volgens de beginselen van medeschuld bepaald in welke mate bank en cliënt de schade voor hun rekening nemen.
- Voor schuld van de door de bank ingeschakelde derden is de bank niet aansprakelijk. In een dergelijk geval is de aansprakelijkheid van de bank beperkt tot de zorgvuldige selectie en instructie van de eerste ingeschakelde derde (uitbestede opdracht).
- De aansprakelijkheid van de bank is beperkt tot maximaal 12.500,- euro per overschrijving. Deze beperking van de aansprakelijkheid geldt niet ten aanzien van opzet of grove nalatigheid van de bank en ten aanzien van risico's die de bank met name op zich heeft genomen.

3.1.3.5 Aanspraken van cliënten die geen consument zijn

In afwijking van de aanspraken van artikel 3.1.3.2 en artikel 3.1.3.3 heeft een cliënt die geen consument is bij een niet-uitvoering, onjuiste uitvoering of uitvoering met vertraging van een geautoriseerde overschrijving of niet-geautoriseerde overschrijving afgezien van eventuele rechten op afgifte volgens § 667 BGB en §§ 812 e.v. BGB slechts recht op schadevergoeding volgens het hierna bepaalde:

- De bank is aansprakelijk voor eigen schuld. Indien de cliënt door een toerekenbare gedraging heeft bijgedragen tot het ontstaan van schade, wordt volgens de beginselen van medeschuld bepaald in welke mate bank en cliënt de schade voor hun rekening nemen.
- Voor schuld van de door de bank ingeschakelde derden is de bank niet aansprakelijk. In een dergelijk geval is de aansprakelijkheid van de bank beperkt tot de zorgvuldige selectie en instructie van de eerste ingeschakelde derde (uitbestede opdracht).
- Een recht op schadevergoeding van de cliënt is qua omvang beperkt tot het bedrag van de overschrijving exclusief de door de bank in rekening gebrachte kosten en rente. Voor zover het gaat om het claimen van gevolgschade, is het recht beperkt tot maximaal 12.500,- euro per overschrijving. Deze beperkingen van de aansprakelijkheid gelden niet ten aanzien

van opzet of grove nalatigheid van de bank en ten aanzien van risico's die de bank met name op zich heeft genomen, en evenmin ten aanzien van niet-geautoriseerde overschrijvingen.

3.1.3.6 Uitsluiting van aansprakelijkheid en klachten

(1) Aansprakelijkheid van de bank volgens de artikelen 3.1.3.2 tot en met 3.1.3.5 is in de volgende gevallen uitgesloten:

- De bank toont tegenover de cliënt aan dat het bedrag van de overschrijving tijdig door de dienstverlener van de ontvanger is ontvangen.
- De overschrijving is uitgevoerd in overeenstemming met de door de cliënt verstrekte onjuiste gegevens van de ontvanger (zie artikel 1.2). In een dergelijk geval kan de cliënt echter van de bank eisen dat zij zich in het kader van haar mogelijkheden inspant het bedrag van de betaling terug te ontvangen. Indien het niet mogelijk is het bedrag van de overschrijving terug te ontvangen zoals bedoeld in de tweede zin, is de bank verplicht de cliënt op schriftelijk verzoek alle beschikbare gegevens te verstrekken, opdat de cliënt het bedrag bij de feitelijke ontvanger van de overschrijving kan terugvorderen. Voor de in de tweede en derde zin van dit item genoemde activiteiten brengt de bank de in het overzicht van prijzen en diensten vermelde vergoeding in rekening.

(2) Aanspraken van de cliënt volgens de artikelen 3.1.3.1 tot en met 3.1.3.5 en klachten van de cliënt aan de bank op grond van niet of onjuist uitgevoerde overschrijvingen of op grond van niet-geautoriseerde overschrijvingen zijn uitgesloten indien de cliënt de bank niet uiterlijk 13 maanden na de dag van de belasting voor een niet-geautoriseerde of onjuist uitgevoerde overschrijving hierover heeft geïnformeerd. Deze termijn begint slechts te lopen indien de bank de cliënt uiterlijk binnen een maand na de debitering op de voor rekeninginformatie overeengekomen wijze over de debitering voor de overschrijving heeft geïnformeerd; zo niet, is voor het begin van de termijn de dag van verwittiging maatgevend. Aanspraken op schadevergoeding volgens artikel 3.1.3.3 kan de cliënt ook na verloop van de in de eerste zin genoemde termijn doen gelden indien hij niet toerekenbaar niet in staat was deze termijn in acht te nemen. Het bepaalde in de eerste tot en met de derde zin geldt ook wanneer de cliënt de overschrijving via een betalingsinitiatiedienstaanbieder uitvoert.

(3) Aanspraken van de cliënt zijn uitgesloten indien de tot een aanspraak aanleiding gevende omstandigheden

- voortvloeien uit een ongebruikelijke en niet te voorziene gebeurtenis waarop de bank geen invloed heeft en waarvan de gevolgen ondanks de gepaste zorg niet vermeden hadden kunnen worden, of
- door de bank zijn bewerkstelligd op grond van een wettelijke verplichting.

3.2 Overschrijvingen naar staten buiten de EER (derde landen)

3.2.1 Vereiste gegevens

De cliënt moet in de betaalopdracht de volgende gegevens verstrekken:

- naam van de ontvanger;
- gegevens van de ontvanger (zie artikel 1.2); indien bij een grensoverschrijdende overschrijving de BIC onbekend is, dient in plaats hiervan de volledige naam en het adres van de dienstverlener van de ontvanger vermeld te worden;
- land van bestemming (eventueel afkorting volgens bijlage 1);
- valuta (eventueel afkorting volgens bijlage 1);
- bedrag;
- naam van de cliënt;
- rekeningnummer en bankcode of IBAN van de cliënt.

3.2.2 Uitvoeringstermijn

Overschrijvingen worden zo spoedig mogelijk tot stand gebracht.

3.2.3 Aanspraken van de cliënt op restitutie en schadevergoeding

3.3.1 Restitutie bij een niet-geautoriseerde overschrijving

(1) In geval van een niet-geautoriseerde overschrijving (zie hierboven artikel 1.3, lid 2) heeft de bank tegenover de cliënt geen aanspraak op restitutie van haar onkosten. Zij is verplicht het bedrag van de betaling aan de cliënt te restitueren en, voor zover een rekening van de cliënt is belast voor het bedrag, het saldo op de rekening weer aan te vullen tot het saldo dat zonder de belasting voor de niet-geautoriseerde overschrijving zou hebben bestaan. Deze verplichting moet worden nagekomen in overeenstemming met de AV en uiterlijk voor het einde van de werkdag die volgt op de dag waarop de bank erop wordt gewezen dat de overschrijving niet geautoriseerd is of de bank op een andere manier daarvan kennis heeft genomen. Indien de bank aan een bevoegde instantie schriftelijk heeft medegedeeld dat zij vermoedt dat er sprake is van frauduleus gedrag door de cliënt, dient zij haar in de tweede zin genoemde verplichting onverwijld te controleren en na te komen indien haar vermoeden van fraude niet wordt bevestigd. Indien de overschrijving via een betalingsinitiatiedienstaanbieder is uitgevoerd, dan gelden de in de tweede tot en met de vierde zin genoemde verplichtingen voor de bank.

(2) Bij overige schade als gevolg van een niet-geautoriseerde overschrijving is de bank aansprakelijk voor eigen schuld. Indien de cliënt door een toerekenbare gedraging heeft bijgedragen tot het ontstaan van schade, wordt volgens de beginselen van medeschuld bepaald in welke mate bank en cliënt de schade voor hun rekening nemen;

3.2.3.2 Aansprakelijkheid bij niet-uitvoering, onjuiste uitvoering of uitvoering met vertraging van een overschrijving

In geval van een niet uitgevoerde, onjuist uitgevoerde of met vertraging uitgevoerde geautoriseerde overschrijving heeft de cliënt naast eventuele rechten op afgifte volgens § 667 BGB en §§ 812 e.v. BGB recht op schadevergoeding volgens het hierna bepaalde:

- De bank is aansprakelijk voor eigen schuld. Indien de cliënt door een toerekenbare gedraging heeft bijgedragen tot het ontstaan van schade wordt volgens de beginselen van medeschuld bepaald in welke mate bank en cliënt de schade voor hun rekening nemen;
- Voor schuld van ingeschakelde derden is de bank niet aansprakelijk. In een dergelijk geval is de aansprakelijkheid van de bank beperkt tot de zorgvuldige selectie en instructie van de eerste ingeschakelde derde (uitbestede opdracht);
- De aansprakelijkheid van de bank is beperkt tot maximaal 12.500,- euro per overschrijving. Deze beperking van de aansprakelijkheid geldt niet ten aanzien van opzet of grove nalatigheid van de bank en ten aanzien van risico's die de bank met name op zich heeft genomen.

3.2.3.3 Uitsluiting van aansprakelijkheid en klachten

- (1) Aansprakelijkheid van de bank volgens artikel 3.2.3.2 is in de volgende gevallen uitgesloten:
 - De bank toont tegenover de cliënt aan dat het bedrag van de overschrijving correct is ontvangen door de dienstverlener van de ontvanger.
 - De overschrijving is uitgevoerd in overeenstemming met de door de cliënt verstrekte onjuiste gegevens van de ontvanger (zie artikel 1.2). In een dergelijk geval kan de cliënt echter van de bank eisen dat zij zich in het kader van haar mogelijkheden inspant het bedrag van de betaling terug te ontvangen. Voor de in de tweede zin van dit item genoemde activiteiten brengt de bank de in het overzicht van prijzen en diensten vermelde vergoeding in rekening.
- (2) Aanspraken van de klant volgens artikel 3.3.1 en 3.3.2 en klachten van de cliënt aan de bank op grond van niet of onjuist uitgevoerde overschrijvingen of op grond van niet-geautoriseerde overschrijvingen zijn uitgesloten indien de cliënt de bank niet uiterlijk 13 maanden na de dag van de belasting voor een niet-geautoriseerde of onjuist uitgevoerde overschrijving schriftelijk hierover heeft geïnformeerd. Deze termijn begint slechts te lopen indien de bank de cliënt uiterlijk binnen een maand na de debitering op de voor rekeninginformatie overeengekomen wijze over de debitering voor de overschrijving

IV. Voorwaarden voor het betalingsverkeer

heeft geïnformeerd; zo niet, is voor het begin van de termijn de dag van verwittiging maatgevend. Aanspraken op schadevergoedingen kan de cliënt ook na verloop van de in de eerste zin genoemde termijn doen gelden indien hij niet toerekenbaar niet in staat was deze termijn in acht te nemen. Het bepaalde in de eerste tot en met de derde zin geldt ook wanneer de cliënt de overschrijving via een betalingsinitiatiedienstaanbieder uitvoert.

(3) Aanspraken van de cliënt zijn uitgesloten indien de tot een aanspraak aanleiding gevende omstandigheden

- voortvloeien uit een ongebruikelijke en niet te voorziene gebeurtenis waarop de bank geen invloed heeft en waarvan de gevolgen ondanks de gepaste zorg niet vermeden hadden kunnen worden, of
- door de bank zijn bewerkstelligd op grond van een wettelijke verplichting.

4 Bijlage: overzicht van afkortingen voor land van bestemming en valuta

Bijlage 1			
Overzicht van afkortingen voor land van bestemming en valuta			
Land	afkorting	valuta	afkorting
België	BE	euro	EUR
Bulgarije	BG	Bulgaarse lev	BGL
Denemarken	DK	Deense kroon	DKK
Estland	EE	euro	EUR
Finland	FI	euro	EUR
Frankrijk	FR	euro	EUR
Griekenland	GR	euro	EUR
Ierland	IE	euro	EUR
IJsland	IS	IJslandse kroon	ISK
Italië	IT	euro	EUR
Japan	JP	Japanse yen	JPY
Canada	CA	Canadese dollar	CAD
Kroatië	HR	Kroatische kuna	HRK
Letland	LV	Letse lats	LVL
Litouwen	LT	Litouwse litas	LTL
Liechtenstein	LI	Zwitserse frank*	CHF
Luxemburg	LU	euro	EUR
Malta	MT	euro	EUR
Nederland	NL	euro	EUR
Noorwegen	NO	Noorse kroon	NOK
Oostenrijk	AT	euro	EUR
Polen	PL	Poolse zloty	PLN
Portugal	PT	euro	EUR

Land	afkorting	valuta	afkorting
Roemenië	RO	Roemeense leu	ROL
Russische Federatie	RU	Russische roebel	RUR
Zweden	SE	Zweedse kroon	SEK
Zwitserland	CH	Zwitserse frank	CHF
Slowaakse Republiek	SK	Slowaakse kroon	SKK
Slovenië	SI	euro	EUR
Spanje	ES	euro	EUR
Tsjechische Republiek	CZ	Tsjechische kroon	CZK
Turkije	TR	Turkse lira	TRL
Hongarije	HU	Hongaarse forint	HUF
USA	US	US dollar	USD
Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland	GB	Brits pond sterling	GBP
Cyprus	CY	euro	EUR

* Zwitserse frank als wettig betaalmiddel in Liechtenstein

V. Voorwaarden voor betalingen volgens de SEPA-incassoprocedure

Ten aanzien van betalingen van de cliënt aan een ontvanger volgens de SEPA-incassoprocedure via zijn rekening bij de bank gelden de volgende voorwaarden zodra deze procedure door de bank wordt toegepast.

1 Algemeen

1.1 Definitie

Een automatische incasso is een door de ontvanger bewerkstelligde betaling ten laste van de rekening van de cliënt, waarbij de hoogte van het bedrag van de betaling wordt aangegeven door de ontvanger.

1.2 Kosten

1.2.1 Kosten voor consumenten en wijziging hiervan

De kosten voor automatische incasso's zijn vermeld in het "Overzicht van prijzen en diensten". Wijzigingen van de kosten voor automatische incasso's worden de cliënt uiterlijk twee maanden vóór het tijdstip van inwerkingtreding in beginsel slechts op elektronische wijze aangeboden. Indien de cliënt in het kader van de relatie met de bank een schriftelijke wijze van communiceren is overeengekomen, kunnen wijzigingen ook in tekstuele vorm worden aangeboden. In een dergelijk geval worden de verzendkosten conform het alsdan geldige overzicht van prijzen en diensten in rekening gebracht. De cliënt kan de wijzigingen voor het voorgestelde tijdstip van inwerkingtreding ervan aanvaarden of afwijzen.

De cliënt wordt geacht zijn toestemming te hebben gegeven indien hij niet voor het voorgestelde tijdstip van inwerkingtreding van de wijzigingen deze heeft afgewezen. De bank zal hem in haar aanbod met name hierop wijzen.

Indien de cliënt wijzigingen van kosten worden aangeboden, kan hij deze relatie vóór het voorgestelde tijdstip van inwerkingtreding van de wijzigingen ook zonder inachtneming van een opzegtermijn en kosteloos opzeggen. Op dit recht tot opzegging zal de bank hem in haar aanbod met name wijzen.

Voor de wijziging van kosten voor de raamovereenkomst inzake betaaldiensten (betaalrekeningovereenkomst) is Hoofdstuk I, artikel 13, lid 5 AV van toepassing.

1.2.2 Kosten voor cliënten die geen consument zijn

Ten aanzien van kosten en wijzigingen hiervan voor betalingen van cliënten die geen consument zijn, blijft het bepaalde in Hoofdstuk I, artikel 13, lid 2 tot en met 6 AV gelden.

2 SEPA-incasso

2.1 Algemeen

2.1.1 Belangrijkste kenmerken van de SEPA-incassoprocedure

Met de SEPA-incassoprocedure kan de cliënt via de bank betalingen in euro's aan de ontvanger binnen het gebied van de ruimte voor betalingsverkeer in euro's ("Single Euro Payments Area", SEPA) bewerkstelligen. Van SEPA maken de in de bijlage vermelde staten en gebieden deel uit.

Voor de uitvoering van betalingen middels SEPA-incasso's moet

- de ontvanger en diens dienstverlener gebruik maken van de SEPA-incassoprocedure en
- de cliënt voorafgaand aan de betaling aan de ontvanger de SEPA-machtiging tot automatische incasso verlenen.

De ontvanger bewerkstelligt de desbetreffende betaling door via zijn dienstverlener aan de bank automatische incasso's voor te leggen. De cliënt kan bij een geautoriseerde betaling volgens een SEPA-incasso binnen een termijn van acht weken vanaf het tijdstip van de debitering op zijn rekening van de bank restitutie van het afgeboekte bedrag van de incasso eisen.

2.1.2 Door de cliënt te verstrekken gegevens

Voor deze procedure moet de cliënt het hem medegedeelde IBAN¹² en bij grensoverschrijdende betalingen (buiten de Europese Economische Ruimte¹³) bovendien de BIC¹⁴ van de bank als gegevens van de ontvanger gebruiken aangezien de bank bevoegd is de betaling op grond van de SEPA-incasso uitsluitend op basis van de haar door de cliënt medegedeelde gegevens uit te voeren. De bank en de overige betrokken derden voeren de betaling aan de ontvanger uit aan de hand van het in de incassobatch door de ontvanger als diens gegevens aangegeven IBAN en bij grensoverschrijdende

¹² International Bank Account Number (Internationaal Bankrekeningnummer)

¹³ Zie bijlage voor de lidstaten

¹⁴ Bank Identifier Code (Bankidentificatiecode)

betalingen buiten de EER tevens aan de hand van de aangegeven BIC.

2.1.3 Verzenden van incassogegevens

Bij SEPA-incasso's kunnen de incassogegevens ook via het systeem van de in België gevestigde Society for Worldwide Interbank Financial Telecommunication (SWIFT) met rekencentra in de Europese Unie en Zwitserland worden doorgestuurd.

2.2 SEPA-machtiging tot automatische incasso

2.2.1 Verlenen van de SEPA-machtiging tot automatische incasso (SEPA Direct Debit Mandate)

De cliënt verleent de ontvanger een SEPA-machtiging tot automatische incasso. Hiermee geeft hij de bank toestemming tot inning van SEPA-incasso's van de ontvanger. Deze machtiging wordt schriftelijk of op de met de bank overeengekomen wijze verleend. Deze autorisatie omvat tegelijkertijd de uitdrukkelijke toestemming dat de bij de uitvoering van de automatische incasso betrokken dienstverlener en eventuele ingeschakelde derden de voor de uitvoering van de automatische incasso vereiste persoonsgegevens van de cliënt opvraagt, verwerkt, doorgeeft en opslaat.

In de SEPA-machtiging moet de cliënt:

- de ontvanger machtigen om betalingen van de rekening van de cliënt middels SEPA-incasso te innen en
- de bank opdracht geven om de door de ontvanger van zijn rekening geïnde SEPA-incasso's uit te voeren.

In de SEPA-machtiging moeten de volgende gegevens worden opgenomen (autorisatiegegevens):

- aanduiding van de ontvanger;
- identificatienummer van de incassant;
- aanduiding van een eenmalige betaling of van periodieke betalingen;
- naam van de cliënt (voor zover beschikbaar);
- aanduiding van de bank van de cliënt en
- de door de cliënt verstrekte gegevens (zie artikel 2.1.2).

Afgezien van de autorisatiegegevens kan de machtiging nog aanvullende gegevens bevatten.

2.2.2 Incassomachtiging als SEPA-machtiging

Indien de cliënt de ontvanger een incassomachtiging heeft verleend waarmee hij de ontvanger machtigt betalingen van zijn rekening te innen middels automatische incasso, geeft hij de bank tegelijkertijd opdracht de door de ontvanger van zijn rekening geïnde bedragen over te schrijven. Met deze incassomachtiging geeft de cliënt zijn bank toestemming automatische incasso's van de ontvanger uit te voeren. Deze machtiging tot incasso geldt als SEPA-incassomachtiging. De eerste tot en met de derde zin gelden tevens ten aanzien van incassomachtigingen die door de cliënt zijn verleend vóór de inwerkingtreding van deze voorwaarden.

In de incassomachtiging moeten de volgende autorisatiegegevens worden opgenomen:

- aanduiding van de ontvanger,
- naam van de cliënt,
- de door de cliënt verstrekte gegevens volgens artikel 2.1.2 of rekeningnummer en bankcode van de cliënt.

Afgezien van de autorisatiegegevens kan de incassomachtiging nog aanvullende gegevens bevatten.

2.2.3 Intrekken van de SEPA-machtiging

De SEPA-machtiging kan door de cliënt middels een verklaring tegenover de ontvanger of zijn bank – indien mogelijk schriftelijk – worden ingetrokken zodat de volgende betalingen niet meer geautoriseerd zijn.

Indien intrekking geschiedt tegenover de bank, wordt de intrekking vanaf de op de ontvangst van de intrekking volgende werkdag volgens AV effectief. Bovendien dient ook aan de ontvanger hiervan mededeling gedaan te worden opdat deze geen incasso's meer int.

2.2.4 Beperken en niet toestaan van SEPA-incasso's

De cliënt kan de bank separaat opdracht geven betalingen uit hoofde van een SEPA-incasso te beperken of niet toe te staan. Deze opdracht dient uiterlijk tegen het einde van een werkdag volgens de AV vóór de in de incassobatch aangegeven vervaldatum door de bank te worden ontvangen.

Deze opdracht dient schriftelijk aan de bank verleend te worden. Bovendien dient ook aan de ontvanger hiervan mededeling te worden gedaan.

2.3 Innemen van de SEPA-incasso door de ontvanger op basis van de SEPA-machtiging

(1) De door de cliënt verleende SEPA-machtiging blijft bij de ontvanger. Deze neemt de autorisatiegegevens en eventuele aanvullende gegevens over in de batch voor de inning van SEPA-incasso's. Het bedrag van de afschrijving wordt door de ontvanger aangegeven.

(2) De ontvanger verzendt de batch voor de inning van de SEPA-incasso elektronisch via zijn dienstverlener naar bank als betalende instelling. Deze batch belichaamt tevens de in de SEPA-machtiging opgenomen opdracht van de cliënt aan de bank tot inning van de desbetreffende SEPA-incasso (zie artikel 2.2.1, tweede en vierde zin). Ten aanzien van de ontvangst van deze opdracht ziet de bank af van de voor de verlening van de SEPA-machtiging overeengekomen vorm (zie artikel 2.2.1, derde zin).

2.4 Betaling op grond van de SEPA-incasso

2.4.1 Belasting van de rekening van de cliënt voor het bedrag van de incasso

(1) Binnenkomende SEPA-incasso's van de ontvanger worden op de in de batch aangegeven vervaldatum voor het door de ontvanger aangegeven bedrag afgeschreven van de rekening van de cliënt. Indien de vervaldatum niet op een in de AV vermelde werkdag van de bank valt, geschiedt de debitering op de volgende werkdag.

(2) Debitering geschiedt niet of wordt uiterlijk op de tweede werkdag van de bank¹⁵ na uitvoering ervan ongedaan gemaakt (zie artikel 2.4.2) indien

- door de bank een intrekking van de SEPA-machtiging volgens artikel 2.2.2 is ontvangen;
- de cliënt niet beschikt over een voor de inning van de incasso toereikend tegoed op zijn rekening of over een niet toereikende bestedingslimiet; partiële inningen worden door de bank niet uitgevoerd;
- het in de incassobatch aangegeven IBAN van de ontvanger niet kan worden gekoppeld aan een rekening van de cliënt bij de bank of
- de incasso niet door de bank verwerkt kan worden omdat in de incassobatch
 - een identificatienummer van de incassant ontbreekt of voor de bank evident onjuist is;
 - een kenmerk van de machtiging ontbreekt;
 - de datum van verlening van de machtiging ontbreekt of
 - geen vervaldatum is aangegeven.

(3) Bovendien geschiedt debitering van de rekening niet of wordt deze uiterlijk op de tweede werkdag van de bank geannuleerd (zie artikel 2.4.2) indien de SEPA-incasso in strijd is met een separate opdracht van de cliënt volgens artikel 2.2.4.

Voorwaarden voor betalingen middels SEPA-incasso

2.4.2 Innen van SEPA-incasso's

Een SEPA-incasso is geïnd indien de debitering op de rekening van de cliënt niet uiterlijk op de tweede werkdag van de bank volgens de AV na uitvoering wordt geannuleerd.

2.4.3 Informatie over niet-uitvoering of annulering van de debitering of afwijzing van de inning

De bank zal de cliënt onverwijld, uiterlijk op de conform artikel 2.4.4 overeengekomen dag, informeren over de niet-uitvoering of annulering van de debitering (zie artikel 2.4.1, lid b) of de afwijzing van de inning van een SEPA-incasso (zie artikel 2.4.2). Dit geschiedt elektronisch. De bank zal, voor zover mogelijk, de redenen en de mogelijkheden aangeven hoe fouten gecorrigeerd kunnen worden die tot niet-uitvoering, annulering of afwijzing hebben geleid.

Voor een gegronde afwijzing van de inning van een SEPA-incasso vanwege een ontoereikend tegoed op de rekening (zie artikel 2.4.1, lid 2, tweede item) brengt de bank de in het overzicht van prijzen en diensten vermelde vergoeding in rekening.

2.4.4 Uitvoeren van de betaling

(1) De bank is verplicht ervoor te zorgen dat het bedrag dat zij op grond van de SEPA-incasso van de ontvanger afboekt van de rekening van de cliënt uiterlijk binnen de in de AV aangegeven uitvoeringstermijn wordt ontvangen door de dienstverlener van de ontvanger.

(2) De uitvoeringstermijn begint op de in de incassobatch aangegeven vervaldatum. Indien deze dag niet op een werkdag volgens de AV van de bank valt, begint de uitvoeringstermijn op de daarop volgende werkdag.

(3) De bank informeert de cliënt over de uitvoering van de betaling op de voor rekeninginformatie overeengekomen wijze en met de overeengekomen frequentie.

2.5 Aanspraak van de cliënt op restitutie bij geautoriseerde betaling

(1) De cliënt kan in geval van een geautoriseerde betaling op grond van een SEPA-incasso binnen een termijn van acht weken vanaf het tijdstip van debitering op zijn rekening zonder opgave van redenen

¹⁵ Bankwerkdagen zijn alle werkdagen behalve zaterdag, 24 en 31 december

van de bank restitutie van het belaste bedrag eisen. In een dergelijk geval vult zij het saldo van de rekening weer aan tot het saldo dat zonder belasting voor de betaling zou hebben bestaan.

Dit laat eventuele vorderingen uit hoofde van betaling van de ontvanger op de cliënt onverlet.

(2) Het recht op restitutie volgens lid 1 is uitgesloten zodra het desbetreffende bedrag van de afboeking door uitdrukkelijke toestemming van de cliënt rechtstreeks aan de bank geautoriseerd is.

(3) Ten aanzien van aanspraken van de cliënt op restitutie in geval van een niet uitgevoerde of onjuist uitgevoerde geautoriseerde betaling geldt artikel 2.6.2.

2.6 Aanspraken van de cliënt op restitutie, correctie en schadevergoeding

2.6.1 Restitutie bij een niet-geautoriseerde betaling

In geval van een door de cliënt niet geautoriseerde betaling heeft de bank tegenover de cliënt geen aanspraak op restitutie van haar onkosten. Zij is verplicht het van de rekening van de cliënt afgeboekte bedrag aan hem te restitueren. In een dergelijk geval vult zij het saldo van de rekening weer aan tot het saldo dat zonder belasting voor de niet-geautoriseerde betaling zou hebben bestaan. Deze verplichting moet worden nagekomen in overeenstemming met het overzicht van prijzen en diensten en uiterlijk voor het einde van de werkdag die volgt op de dag waarop de bank erop wordt gewezen dat de betaling niet geautoriseerd is of de bank op een andere manier daarvan kennis heeft genomen. Indien de bank aan een bevoegde instantie schriftelijk heeft medegedeeld dat zij vermoedt dat er sprake is van frauduleus gedrag door de cliënt, dient zij haar in de tweede zin genoemde verplichting onverwijld te controleren en na te komen indien haar vermoeden van fraude niet wordt bevestigd.

2.6.2 Aanspraken bij niet-uitvoering, onjuiste uitvoering of uitvoering met vertraging van geautoriseerde betalingen

(1) In geval van niet-uitvoering, onjuiste uitvoering of uitvoering met vertraging van een geautoriseerde betaling kan de cliënt van de bank de onverwijld en volledige restitutie van het afgeboekte bedrag eisen, voor zover de betaling niet is geschiedt of onjuist was. In een dergelijk geval vult de bank het saldo van de rekening weer aan tot het saldo dat zonder de onjuist uitgevoerde betaling zou hebben bestaan.

(2) De cliënt kan afgezien van de aanspraak volgens lid 1 van de bank restitutie eisen van die kosten en rente die de bank in verband met de niet-uitvoering of de onjuiste uitvoering van de betaling bij hem in rekening heeft gebracht of waarvoor zij de rekening van de cliënt heeft belast.

(3) Indien het incassobedrag na afloop van de uitvoeringstermijn volgens artikel 2.4.4, lid 2) door de dienstverlener van de ontvanger wordt ontvangen (vertraging), kan de ontvanger van zijn dienstverlener eisen dat deze het incassobedrag zodanig op de rekening van de ontvanger bijschrijft dat het erop lijkt dat de betaling tijdig werd uitgevoerd.

(4) Indien een betaling niet of onjuist is uitgevoerd, zal de bank op verzoek van de cliënt de betaling reconstrueren en de cliënt informeren over de conclusies.

2.6.3 Schadevergoeding op grond van plichtsverzuim

(1) In geval van niet-uitvoering, onjuiste uitvoering of uitvoering met vertraging van een geautoriseerde betaling of in geval van een niet-geautoriseerde betaling kan de cliënt van de bank vergoeding eisen van de schade die niet reeds is genoemd in artikel 2.6.1 en 2.6.2. Dit geldt niet indien de tekortkoming niet aan de bank is te wijten. De bank zal in een dergelijk geval voor een schuld die een derde treft opkomen zoals een eigen schuld. Indien de cliënt als gevolg van een toerekenbare gedraging heeft bijgedragen tot het ontstaan van schade, wordt volgens de beginselen van medeschuld bepaald in welke mate bank en cliënt de schade op zich nemen.

(2) De aansprakelijkheid volgens lid 1 is beperkt tot 12.500,- euro. Dit maximum geldt niet

- ten aanzien van niet-geautoriseerde overschrijvingen;
- in geval van opzet of grove nalatigheid van de bank;
- ten aanzien van risico's die de bank met name op zich heeft genomen en
- ten aanzien van renteschade die de cliënt lijdt, indien de cliënt consument is.

2.6.4 Aanspraken van cliënten die geen consument zijn

In afwijking van de aanspraken van artikel 2.6.2 en artikel 2.6.3 hebben cliënten die geen consument zijn, bij niet-uitvoering, onjuiste uitvoering of uitvoering met vertraging, of een niet-geautoriseerde betaling naast eventuele aanspraken op afgifte volgens § 667 BGB en §§ 812 e.v. BGB slechts aanspraken op schadevergoeding volgens het hierna bepaalde:

- De bank is aansprakelijk voor eigen schuld. Indien de cliënt door een toerekenbare gedraging heeft bijgedragen tot het ontstaan van schade wordt volgens de beginselen van medeschuld bepaald in welke mate bank en cliënt de schade op zich nemen.
- Voor schuld van de door de bank ingeschakelde derden is de bank niet aansprakelijk. In een dergelijk geval is de aansprakelijkheid van de bank beperkt tot de zorgvuldige selectie en instructie van de eerste ingeschakelde derde.
- Een aanspraak op schadevergoeding van de cliënt is beperkt tot het bedrag van de afschrijving

exclusief de door de bank in rekening gebrachte kosten en rente. Voor zover er gevolgschade wordt geclaimd, is de aanspraak beperkt tot maximaal 12.500,- euro per betaling. Dit geldt niet ten aanzien van opzet of grove nalatigheid van de bank en ten aanzien van risico's die de bank met name op zich heeft genomen, en evenmin ten aanzien van niet-geautoriseerde betalingen.

2.6.5 Uitsluiting van aansprakelijkheid en klachten

(1) Een aansprakelijkheid van de bank volgens artikel 2.6.2. tot en met 2.6.4 is in de volgende gevallen uitgesloten:

- De bank toont tegenover de cliënt aan dat het bedrag van de betaling tijdig en volledig is ontvangen door de dienstverlener van de ontvanger of
- De betaling is uitgevoerd in overeenstemming met de door de ontvanger verstrekte onjuiste gegevens van de ontvanger. In een dergelijk geval kan de cliënt echter van de bank eisen dat zij zich in het kader van haar mogelijkheden inspant het bedrag van de betaling terug te ontvangen. Indien het niet mogelijk is het bedrag van de overschrijving terug te ontvangen zoals bedoeld in de tweede zin van dit item, is de bank verplicht de cliënt op schriftelijk verzoek alle beschikbare gegevens te verstrekken, opdat de cliënt het bedrag bij de feitelijke ontvanger van de overschrijving kan terugvorderen. Voor de in de tweede en derde zin van dit item genoemde activiteiten brengt de bank de in het overzicht van prijzen en diensten vermelde vergoeding in rekening.

(2) Aanspraken van de cliënt volgens artikel 2.6.1 tot en met 2.6.4 en klachten van de cliënt aan de bank op grond van een niet of onjuist uitgevoerde betaling of op grond van een niet-geautoriseerde betaling zijn uitgesloten indien de cliënt de bank niet uiterlijk 13 maanden na de dag van de belasting voor een niet-geautoriseerde of onjuist uitgevoerde betaling hierover heeft geïnformeerd. Deze termijn begint slechts te lopen indien de bank de cliënt uiterlijk binnen een maand na de debitering op de voor rekeninginformatie overeengekomen wijze over de debitering voor de betaling heeft geïnformeerd; zo niet, is voor het begin van de termijn de dag van verwittiging maatgevend. Aanspraken op schadevergoedingen volgens artikel 2.6.3 kan de cliënt ook na verloop van de in de eerste zin genoemde termijn doen gelden indien hij niet toerekenbaar niet in staat was deze termijn in acht te nemen.

(3) Aanspraken van de cliënt zijn uitgesloten indien de tot een aanspraak aanleiding

gevende omstandigheden

- Voortvloeiend uit een ongebruikelijke en niet te voorzien gebeurtenis waarop de bank geen invloed heeft en waarvan de gevolgen ondanks de gepaste zorg niet vermeden hadden kunnen worden, of
- door de bank zijn bewerkstelligd op grond van een wettelijke verplichting.

Bijlage: Lijst van de tot SEPA behorende staten en gebieden

Staten van de Europese Economische Ruimte (EER)

Lidstaten van de Europese Unie: België, Bulgarije, Denemarken, Duitsland, Estland, Finland, Frankrijk, Griekenland, Ierland, Italië, Kroatië, Letland, Litouwen, Luxemburg, Malta, Nederland, Oostenrijk, Polen, Portugal, Roemenië, Zweden, Slowakije, Slovenië, Spanje, Tsjechische Republiek, Hongarije, Verenigd Koninkrijk van Groot-Brittannië en Noord-Ierland, Cyprus.

Overige staten: IJsland, Liechtenstein, Noorwegen.

Overige staten en gebieden: Guernsey, Jersey, het eiland Man, Mayotte, Monaco, Zwitserland, Saint-Pierre en Miquelon.

